

A Survey of the Role of Exiles on the Sense of Security of Citizens in Izeh City

Akbar Zare Shah Abadi

Associate Professor, Department of Sociology, Faculty of Social Sciences, Yazd University, Iran

Mehran Bondori

MA. Student of Sociology, Yazd University, Iran

*Corresponding author, e-mail: a_zare@yazd.ac.ir

Introduction

Security is one of the most important human needs and the main reason for tendency of humans to group living. It seems that in Iran society, especially provinces and cities that face many damages with imbalance development of cultural and economic status, if we leave aside the security created by police and military force, we have bad and unfavorable conditions in the other security dimensions (financial, occupational, judicial, ...). Establishing security in the cities such as Izeh has special difficulties. Because the population context of this city is made up of low and weak levels, and since their income rate is trivial and the unemployment rate is high, Izeh city is located in the arrowhead of economic and social pathology due to the above conditions. Also, in the city of Izeh, tribal disagreements and street ware fare tag-rag have made it hard to maintain the security of the city. But what seems to affect the security of the city is the name of Izeh in the list of Iranian exile cities. In such a way, in the time periods 2011-2013 and 2017-2018, the number of 650 people were exiled from different cities to Izeh city, only in the first half of 2018, 53 people were exiled to Izeh city. All in all, it can be said that Izeh city, due to the lack of growth and economic development, the high amount of poverty, joblessness, tribal conflict and thugs' conflicts has insecurity conditions and the presence of the exiled people has the role of facilitator in increasing crimes and conflicts so it leads to the reduction of security in the city. According to the above subjects, the significance and necessity of studying the role of the exilic people in the citizen security feeling is determined and the main goal of the research is assessing the rate of citizen security feeling as well as examining the presence of the exilic people and the roles they have in the rate of security feeling of Izeh citizen.

Material and Methods

This research is survey in terms of implementation, is analytical in terms of method, and is applied in terms of goal. The number of 384 people from citizen were selected as volume size, by using Cochran formula and by two-step systematic and randomly sampling and method. The data collection tool is a researcher-made questionnaire that its validity is assessed by content and its reliability is assessed by Cronbach alpha. SPSS software and statistics tests, T, F, Pearson correlation coefficient and multivariable regression are used for statistical analysis.

Discussion of Results and Conclusion

The findings of the research show that the rate of security feeling in the 5 areas of city is different. There is a relationship between the presence of exiles in the city and sense of security. There is significant relationship among genders, education, and income with security feeling. Also, there is negative correlation between people attitude toward exiles and security feeling but this relationship was not statistically significant. Multivariable regression analysis show that gender, income, education variables and the type of neighbor and the presence of exiles in the

neighborhood explain about 10% the security feeling changes in this city. The city selection for exile places has the unfavorable results for this city and one of them is the reduction of security feeling in citizens that unfortunately, legislators pay less attention to it.

According to the obtained results, it can be concluded that Izeh city was deleted from the list of exiled cities because of its special situation. And considering the present period of communication, exile does not have the former efficiency, other sentences substitute for this sentence. If legislators insist on issues such as sentence, before issuing the sentence, they should think about the criminal's job and other needs in the exiled places until the criminals for satisfying the needs of exiles. If they want to issue the exiled sentence, they should select a city as exiled place with the less crime and sins not the cities that are exposed to the different types of damages and deviations. Regarding the research theories that define a separate and distinct identity from the exiles and sometimes contrast with native's identity which leads to separation, disparate and insecurity in these cities. So, it is necessary to do special cultural activities in the direction of coordination and harmony of culture and identity.

Keywords: Social Security, Security Feeling, Citizen, Exile, Izeh.

References

- Ahmadi Mousavi, M. Kargar Bideh, Sh. & Mozaffar, A. (2015) "Factors Affecting Social Security and the Challenges Facing it in the Light of Family-Based Prevention." *Journal of the Insight and Islamic Education*, 12 (33): 75-99. in Persian.
- Ahmadi, H. (2005) *Sociology of Deviance*. Tehran, the Organization for Researching and Composing University Text Book in the Humanities (Samt).
- Attarzadeh, M. (2008) "Partnership Oriented Religious Security." *Social Security studies*, 4, (14): 11-37. In Persian.
- Bapiri, O. Kamarbeigi, KH. & Darvish, F. (2015) "Investigation of Feeling Social Security and Some of its Related Factors (Case study: Students of Universities and Higher Education Centers in Ilam)." *Ilam Culture*, 16 (46-47): 75-90. In Persian.
- Behyan, Sh. & Firoozabadi, A. (2013) "Investigating the Factors Affecting Social Security Sense in Cities, Case Study: Kerman City." *Urban Sociological Studies Quarterly*, 3: 103-122. In Persian.
- Besharati Fard, A. (2017) "Investigating the Factors Affecting the Social Security Sense of Citizens 18 Years Old Upon the City of Andimeshk." *Monthly Journal Of Historical, Social and Political Research*, 1: 65-83. In Persian.
- Bozorgvar, A. Ziyari, K. & Taghavi, M. (2017) "Security Sense Measurement of Citizens in Hashtgerd New Town." *Urban Management Journal*, 17 (49): 367-385. in Persian
- Bukharai, A. (2007) *The Sociology of Deviance in Iran*. Tehran, Pajhwok Jameeh Publications.
- Dastranj, M. (2014) "Comparative Review of Factors Impacting Societal Security Among Young People in Lar City (Fars Province) and Bastak City (Hormozgan Province) While Concentrating on Mass Media", *Societal Security Studies Quarterly*, 10 (40): 149-174. In Persian.
- Davari, M. & Salimi, A. (2012) *Sociology of Deviance*. Qom: Hawzah and University Publications.
- Entezari, A. Asadpour, A. & Ahmadi Ahang, K. (2015) "Social Security Feeling and Its Effective Factors by Focusing on Police Role (Case Study: Nur City)." *Emtezam-E-Ejtemaei Quarterly*, 7 (4): 7-34. In Persian.
- Estrabadi, M. M. KH. (1998) Jahangusha-i- Naderi, For the Correction of Sayed Abdullah Anvar. Tehran. Society for the Appreciation of Cultural Works and Dignitaries.
- Ghadir, N. (2011) *A Theoretical Introduction Societal Security Meaning, Elements and Theories*. Tehran: Institute of Humanities and Cultural Studies.
- Ghazanfari; H. & GhasemiKia, M. M. (2015) "The Effect of Non-Criminal Prevention Methods on the Sense of Security among Young Adults in Broujerd." *Publishing Strategic Research Security and Social Order*, 4 (1): 167-182. In Persian.
- Habibzadeh, A. & Rajabi Veisroodi, B. (2014) "The Investigation of the Relationship Between Social Trust in Police and Citizen Participation in Promoting Public Security." *Danesh-E- Entezami Quarterly*, 16 (3): 45-60. In Persian.
- Hashemi Nasab, S. (2015) "The Study of Socio-Cultural Factors Related to Sense of Social Security Secondary School Girls in Shiraz." Thesis for the Degree of MA at Faculty of Social Sciences Yazd University.
- Hezar Jaribi, J. Keshvari Charimi, M. Faroughi, E. & Motaghadem, A. (2014) "Sense of Security and Its Related Factors (Case Study: Tehran City)." *Social Development and Welfare Planning*, 5 (20): 3-41. In Persian.
- Imani, A. (2004) *Terminology of Criminal Law*. Tehran: Ganj Danesh Publications.
- Imani, B. Kanoni, R. Habibzadeh. A. & Moslemipoor, A. (2015) "Measuring the Sense of Security in the Urban Areas Case Study of Ardebil City", *Geography-E- Entezami Quarterly*, 3 (10): 1-34. In Persian.
- Iran Statistics Center website*, 23 July 2018, at 17:30, [www. Amar.org](http://www.Amar.org).
- Jafari Langroudi, M. (2008) *Mabsoot: dictionary terms of law*. Tehran: Ganj Danesh Publications.
- Kalhor, H. & Kalhor, H. (2015) "examining The Efficiency of Exile in The Communication Age." *First Legal and Judicial Conference, Narkish Information Institute*, [https://www.civilica.com/ Paper-LAWCONF01-LAWCONF01_011.html](https://www.civilica.com/Paper-LAWCONF01-LAWCONF01_011.html). in Persian.
- Khorshidi, A. Ghanbari, A. & Zare Mahdavi, GH. (2013) "The Effect of Passive Defense on Tehran's Social Security (With the Emphasis on the Mission of the I.R.I Police Social Department)." *Police University Law Enforcement Sciences Faculty Entezam-E-Ejtemaei*, 5 (2): 43-64. In Persian.
- Legal Medicine Organization Website*, 5 January 2019, at 10:40, www.lmo.ir.
- Mazlaghani, H. (2014) "Feeling of Safety and Fear in a City a Comparison Study Between Two City Districts in Tehran and Stockolm." Thesis for

- the Degree of MA at Faculty of Landscape Architecture, Horticulture and Crop Production Science, Swedish university.
- Mazlum Khorasani, M. & Esmaeili, A. (2010) "Investigating Women's Sense of Social Security and Factors Influencing it in Mashhad in 2006." *Journal of Social Sciences Faculty of Literature and Humanities Ferdowsi University of Mashhad*, P219-251. in Persian.
- Mechanici, J. Kavosi, E. & Ehtesham, S. (2015) "Investigating of Influence of the city Physical in Creating or Support Women's Sense of Security Case Study: Birjand 1 and 2 Area." *Danesh-E- Entezami Quarterly South Khorasan*, 4 (1): 89-102. In Persian.
- Mirzaei, H. & Hasanvand, A. (2012) "Reviewing the Relationship between Social Capital and Sense of Social Security (Comparative Study of Central Village of Selseleh and Aleshtar City)." *Societal Security Studies Quarterly*, 32: 133-155. In Persian.
- Mostafa Pur, A. (2013) "The Exile of Virginal Libertine and Its Rulings." *Farhang Jahad Quarterly*, 17 (3-4): 12-44. In Persian.
- Nabavi; A H. Hosseinzadeh, A H. & Hosseini, Sh. (2010) "Study of Effecting of Social and Economical Factors on Societal Security Feeling." *Journal of Applied*, 20 (4): 73-96. In Persian.
- Namani, A. Namani, R. & Gharbi, M (2018). "Investigating the Influence of Social Exclusion on Roma People on Social Security in Sabzevar City." *Societal Security Studies Quarterly*, 53: (62-33). In Persian.
- Nassiri Hendihaleh, A. Jalalian, A. & Ganji, N. (2017) "Investigating the Impact of Social Security in Border Cities (Case Study: Piranshahr City)." *Journal of the Promotion of Border Science and Technology*, 8 (3): 129-148. In Persian.
- Navidnia, M. (2003) "Introduction/Income on Social Security." *Strategic Studies Quarterly*, 6 (19): 55-77. In Persian.
- Nomali, Z. (2011) "Study of Factors Affecting the Sense of Social Security For Women Older Than 15 Years Old Gorgan City." Academic Thesis for MA Degree Studies, Women and Family trends, Faculty Of Humanities, Shahid Bahonar University of Kerman.
- Paydar, M. Kamani-Fard, A. & Etminani-Ghasrodashti, R. (2017) "Perceived Security of Women in Relation to Their Path Choice toward Sustainable Neighborhood in Santiago." *Chile, Cities Journal*, 60 (1): 289-300.
- Pearson, A. L. & Breetzke, G D. (2013) "The Association Between the Fear of Crime, and Mental and Physical Wellbeing in New Zealand." *Journal Applied Geography*, 46: 45-52.
- Raina, S. & Sumbali Bhan, K. (2013) "A Study of Security-Insecurity Feelings Among Adolescents in Relation to Sex, Family System and Ordinal Position International." *Journal of Educational Planning & Administration*, 3 (1): 51-60.
- Rubington, E. & Weinberg, M. (2014) *The Study of Social Problems Seven Perspectives*. Translated by Rahmatullah Sedigh Sarvestani, Tehran: University of Tehran Press.
- Sadat Bidgoli, S.M. (2017) "Exile During the Reign of Reza Shah Pahlavi (1925-1941)." *Ganjine-ye Asnad Quarterly*, 27 (4): 20-43. In Persian.
- Sadat Bidgoli, S M. (2016) "A Study on the Criteria of Choosing Places of Exile in Reza Shah Period." *Quarterly Journal of Tarikh-E-Entekhami Studies*, 3 (9): 1-22. In Persian.
- Sadat Bidgoli, S.M. (2017) "An Analysis of Components of the Exile of Political Opponents in the First Pahlavi Era (The Person Who Had Been Exiled, the Place of Exile and the Reason for Exile)." *The Quarterly Journal of Social History Research, Institute for Humanities and Cultural Studies*, 7 (2):111-134. In Persian.
- Sajadian, N. Nemati, M. Shojaian, A. & Oraky, P. (2015) "Evaluation of the Role of Tribalism in Feeling the Social Security (Case Study: Izeh city)." *Scientific- Research Quarterly of Geographical Data (Sepehr)*, 24 (94): 59-76. In Persian.
- Sedigh Sarvestani, R. (2010) *Social Pathology (sociology of deviance)*. Tehran: the organization for researching and composing university text book in the humanities (Samt).
- Sekhavat, J. (2003). *Sociology Deviances Social (Social Sciences)*. Tehran: Payame Noor University Press.
- Shakeri, A. & Shahed, B. (2011) "A Critical Study on Exile Punishment in Islamic Jurisprudence and Iranian law." *Two Scientific Journal of Allameh*, 11 (32): 1-24. In Persian.
- Shams Natteri, M. & Ghanbarian Banooei, M. (2011) "Concept and Nature of Exile." *Criminal Law Teachings*, 2: 37-62. In Persian.
- Sharaf al-Din, H. (1998) "Attitude." *Marefat Magazine*, 25: 86-89. In Persian.
- Sotoudeh, H. (2017) *Social Pathology (Sociology Deviance)*. Tehran: Avaye Noor Publications
- Tandogan, O. Simsek, & Ilhan. B. (2016) "Fear of Crime in Public Spaces: From the View of Women Living in Cities." *World Multidisciplinary Civil Engineering-Architecture-Urban Planning Symposium*, 161: 2011-2018.

- Tanhaei, H. Adhami, A. & Bakhtiari, H. (2014) "Reviewing the Impact of Societal Capital in Societal Security Feeling: 18 Plus Residents of Qazvin City." *Societal Security Studies Quarterly*, 10 (40): 1-38. In Persian.
- Zakeri hamane, R. (2011) "*The Influence of Social Factors on the Sense of Social Security in the City of Yazd.*" Thesis for the Degree of M.A. at Faculty of Social Sciences Yazd University.
- Zangi Abadi, A. & Zanganeh, M. (2011) "Measuring the Sense of Social Security in the Citizens of Small and Border Cities (A Case Study: Khaf City)." *Danesh-E- Entezami Quarterly*, 13 (1): 41-65. In Persian.
- Zare-Shahabadi, A. & Torkan, R. (2015) "An Evaluation of Relationship between Social Security and Value System of Adolescent (Case Study: Students of Yazd University)." *Journal Iranian Social Studies*, 9 (1): 103-127. In Persian.

پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران
سال هفتم، شماره پیاپی ۲۳، شماره چهارم، زمستان ۱۳۹۷
تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۰/۳۰ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۳/۲۹
صص ۱۹-۴۰

بررسی نقش افراد تبعیدی بر احساس امنیت شهروندان شهر ایزده

اکبر زارع‌شاه‌آبادی، دانشیار، گروه جامعه‌شناسی، دانشگاه یزد، ایران*
مهران بندری، دانشجوی کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی، دانشگاه یزد، ایران

چکیده

امنیت از مهم‌ترین نیازهای بشری و دلیل اصلی او برای دوری از تنهایی و روی آوردن به زندگی جمعی است. این پژوهش با هدف سنجش میزان احساس امنیت شهروندان شهر ایزده با تأکید بر نقش افراد تبعیدی انجام و در آن از نظریات امنیت اجتماعی، کنترل اجتماعی و پیوند اجتماعی برای تبیین استفاده شده است. تعداد ۳۸۴ نفر از شهروندان به منزله حجم نمونه، با استفاده از فرمول کوکران و به روش نمونه‌گیری دومرحله‌ای سیستماتیک و تصادفی انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسش‌نامه محقق‌ساخته است که اعتبار آن با استفاده از محتوا و پایایی آن با محاسبه آلفای کرونباخ سنجیده شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهند میزان احساس امنیت در نواحی ۵گانه شهری متفاوت است. بین حضور تبعیدی‌ها در شهر و احساس امنیت رابطه وجود دارد. بین جنسیت، تحصیلات و درآمد با احساس امنیت رابطه معناداری وجود دارد. همچنین بین نگرش مردم به تبعیدی‌ها و احساس امنیت همبستگی منفی وجود دارد؛ اما این رابطه از نظر آماری معنادار نیست. تحلیل رگرسیون چندمتغیره نشان داد متغیرهای جنس، درآمد، تحصیلات و نوع محله و حضور تبعیدی‌ها در محله حدود ۱۰ درصد از تغییرات احساس امنیت در این شهر را تبیین می‌کنند. انتخاب شهرها برای تبعیدگاه بودن نتایج ناخوشایندی برای آن شهر دارد که یکی از آنها کاهش احساس امنیت شهروندان است؛ ولی متأسفانه قانون‌گذار کمتر به این امر توجه کرده است.

واژه‌های کلیدی: امنیت اجتماعی، احساس امنیت، شهروندان، تبعید، ایزده

مقدمه و بیان مسئله

انسان‌ها در طول تاریخ همواره در جستجوی شرایط امن و بدون خطر به سر برده‌اند و راه‌های مختلفی را برای دستیابی به آن آزموده‌اند (انتظاری و همکاران، ۱۳۹۴: ۸). شاید غارنشینی انسان‌های اولیه به منزله نخستین تحول زندگی انسان روی کره زمین، در پی این نیاز بوده است تا مأوا و مأمنی برای دوری از خطرات دائمی زندگی ایجاد کند (غضنفری و قاسمی‌کیا، ۱۳۹۴: ۱۶۸). انسان امروزی نیز به دنبال عصر صنعتی شدن، سرعت و فناوری، رؤیای برتری بر هموعان و جهان پیرامون خود را از طریق وسایل پیشرفته نظامی و اتمی در سر می‌پروراند (بشارتی‌فرد، ۱۳۹۶: ۶۶). تلاش انسان در طول تاریخ نشان‌دهنده تکاپوی انسان برای دستیابی به امنیت است.

برخی دانشمندان حوزه مطالعات امنیتی، توجه به امنیت را قبل از وجود اجتماع‌های بشری دانسته‌اند و حتی دلیل اصلی دست‌شستن بشر از آزادی و زندگی طبیعی فردی و تن‌دادن به زیست جمعی و به تعبیری به وجود آمدن اجتماع‌ها را نیاز بشر به امنیت دانسته‌اند (زنگی‌آبادی و زنگنه، ۱۳۹۰: ۴۲). بشر با تجمع و تشکیل جامعه، بستری نو برای تهدید امنیت خود فراهم کرد که از زندگی جمعی او ناشی می‌شد؛ او که برای فرار از ناامنی و دستیابی به احساس امنیت جامعه را تشکیل داده بود، به زودی دریافت که این بار امنیتش تنها از سوی طبیعت و عوامل طبیعی تهدید نمی‌شود؛ بلکه از سوی انسان‌ها و عوامل گوناگون اجتماعی، اقتصادی و سیاسی نیز تهدید می‌شود؛ از این رو، دغدغه همیشگی او برای دستیابی به احساس امنیت در مقوله جدیدی با عنوان «احساس امنیت اجتماعی» ظهور کرد (نبوی و همکاران، ۱۳۸۹: ۷۴).

امروزه ضرورت و اهمیت امنیت در حوزه‌های مختلف بر کسی پوشیده نیست؛ زیرا نبودن امنیت می‌تواند بر همه امکانات زندگی تأثیر بگذارد (عطارزاده، ۱۳۸۷: ۱۳). درباره اهمیت امنیت همین بس که برخی صاحب‌نظران این عرصه آن را حتی از نیازهای زیستی ضروری‌تر می‌دانند و معتقدند اگر امنیت نباشد نمی‌توان حتی نیازهای فیزیولوژیک و زیستی را نیز برطرف کرد (حبیبزاده و رجبی‌ویسرودی، ۱۳۹۳: ۴۷).

بی‌تردید هیچ عنصری برای پیشرفت، توسعه، تکامل جامعه و شکوفایی استعدادها، از عنصر امنیت و تأمین امنیت و آرامش در جامعه مهم‌تر نیست و توسعه اجتماعی، خلاقیت و تحرک اجتماعی اثربخش، در سایه امنیت اجتماعی میسر است (خورشیدی و همکاران، ۱۳۹۲: ۴۶). احساس امنیت زمینه مشارکت اجتماعی افراد را فراهم و از این طریق راه را برای توسعه هموار می‌کند (دسترنج، ۱۳۹۳: ۱۵۱). احساس ناامنی در جامعه، موجب کاهش سطح بهداشت روانی می‌شود و تحقق این ناامنی، سلب اعتماد اجتماعی را پدید می‌آورد. در چنین شرایطی، جامعه دچار گسست‌هایی در شبکه روابط اجتماعی می‌شود؛ در واقع، احساس ناامنی سبب به وجود آمدن تنش، اضطراب، بی‌قراری و حتی بیماری‌های روانی خواهد شد. نبودن احساس ناامنی در جامعه سبب می‌شود افراد از حوزه عمومی کناره‌گیری کنند و زندگی و فعالیت‌های خود را در ترس و انزوا ادامه دهند. بدون شک در چنین شرایطی امکان تحقق آرمان‌ها و اهداف و تحولات مثبت جامعه محقق نمی‌شود و رشد و اعتلای آن از حد یک برنامه‌ریزی فراتر نخواهد رفت (میرزایی و حسونند، ۱۳۹۱: ۱۳۵).

از مدت‌ها پیش و در پی گسترش برخی ناهنجاری‌های اجتماعی همچون اقدامات شرارت‌بار در برخی صحنه‌ها و مزاحمت برای نوامیس مردم، وقوع صحنه‌های خشونت‌بار و تعرض افراد ماجراجو و شرور، حرکت‌های سازمان‌یافته برای گسترش مفاسد اجتماعی و دام‌گسترده برای کشاندن دختران و پسران جامعه به کام فساد، سرقت‌های مسلحانه و خیابانی، اشاعه اعتیاد و قاچاق مواد مخدر، ناامن کردن اماکن تفریحی و بوستان‌ها و پارک‌ها برای خانواده‌ها، پدیده زنان خیابانی و... نمودهای تازه‌ای از نبودن امنیت در جامعه بروز کرده است (احمدی‌موسوی و همکاران، ۱۳۹۴: ۷۶). برخی نظرسنجی‌ها مانند نظرخواهی افکارسنجی دانشجویان ایران، نشان می‌دهد ۸۱ درصد از ایرانیان به‌گونه‌ای احساس ناامنی می‌کنند (زارع‌شاه‌آبادی و ترکان، ۱۳۹۴: ۱۰۵).

به نظر می‌رسد در جامعه ایران به‌ویژه استان‌ها و شهرهایی که از توسعه نامتوازن اقتصادی و فرهنگی آسیب

مجرمان و محکومان پرونده‌های مختلف از جمله سارقان، فروشندگان مواد مخدر، افراد مرتکب به جرم زنا، افراد مرتکب به ضرب و جرح عمدی با سلاح گرم، مرتکبان به قتل عمد، افراد مرتکب به تظاهر و قدرت‌نمایی، جعل‌کنندگان عنوان‌های نظامی، مزاحمان نوامیس، مرتکبان تجاوز به عنف، مجرمان همجنس‌گرایی و زندانیان سیاسی و امنیتی^۱ را برای گذراندن دوره تبعیدی‌شان به شهرستان ایذه تبعید می‌کنند. به‌گونه‌ای که قوه قضاییه در بازه زمانی ۱۳۹۰/۱/۱ تا ۱۳۹۷/۴/۳۰ تعداد ۶۵۰ نفر از شهرهای مختلف مانند تهران، کرمان، قم، اراک، آذربایجان شرقی، مشهد، شیراز، ارومیه، قزوین، گلستان و ده‌ها شهر کوچک و بزرگ را به شهر ایذه تبعید کرده است. تنها در نیمه اول سال ۱۳۹۷ تعداد ۵۳ نفر به ایذه تبعید شده‌اند. بین این افراد تبعیدشده، مجرمانی وجود دارند که رسانه ملی بارها در بخش‌های خبری مختلف از آنها با عنوان‌های «جانی، اراذل، اوباش و اخلاص‌لگر» نام برده است. بودن اینگونه افراد با هویت‌ها و فرهنگ‌های مختلف، نارضایتی‌هایی را در شهر برافروخته است و به نظر می‌رسد وجود چنین افرادی علاوه بر آنکه بازخورد و وجهه منفی از شهر را به دید عموم می‌گذارد، مجموعه‌ای از حساسیت‌ها را هم برانگیخته است و این احتمال وجود دارد که آشنایی این افراد خطرناک با افراد بزهکار بومی، امنیت را در شهر ایذه بیشتر خدشه‌دار کند. در کل می‌توان گفت شهر ایذه به‌لحاظ نداشتن رشد و توسعه اقتصادی، میزان بسیار بالای فقر، بیکاری گسترده، اختلافات طایفه‌ای و درگیری‌های اراذل و اوباش، شرایط زمینه‌ای ناامنی را دارد و حضور افراد تبعیدی نقش تسهیل‌گر در افزایش بزهکاری‌ها و درگیری‌ها دارد و آنها از این طریق سبب کاهش امنیت در شهر می‌شوند. با توجه به مطالب ذکر شده اهمیت و ضرورت چنین پژوهشی درباره نقش افراد تبعیدی در احساس امنیت شهروندان مشخص می‌شود. هدف اصلی پژوهش این است که ضمن سنجش میزان احساس امنیت شهروندان، به این سؤال پاسخ

بسیاری دیده‌اند، اگر امنیت ایجادشده به‌وسیله پلیس و نیروهای نظامی را کنار بگذاریم، در سایر ابعاد امنیت (مالی، شغلی، قضایی و...) به‌شدت وضعیت نابسامان و پایینی وجود دارد. برای مثال نبود چشم‌انداز روشن اقتصادی به‌دلیل تورم، رکود اقتصادی، تعطیلی بسیاری از کارخانه‌ها و شرکت‌ها و کشمکش‌ها و نزاع‌های سیاسی داخلی و خارجی، بسیاری از جمعیت ما را با امنیت مالی و شغلی پایین روبه‌رو کرده است. به‌گونه‌ای که آخرین آمار بیکاری تابستان ۱۳۹۷ نشان می‌دهد میزان بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله به ۲۵/۵ درصد رسیده است (درگاه مرکز آمار ایران). یا به‌دلیل کمبود و پایین بودن ایمنی جاده‌ها، شهروندان ما امنیت جانی پایینی دارند. به‌گونه‌ای که در شش ماه نخست سال ۱۳۹۷ تعداد کشته‌های حوادث ترافیکی و جاده‌ای کشور به ۸۸۴۱ نفر رسیده است و همین آمار در پایان سال ۱۳۹۶ برابر با ۱۵ هزار ۹۳۲ نفر بوده است (درگاه سازمان پزشکی قانونی). همچنین به‌دلیل وجود تبعیض‌ها و پارتی‌بازی‌های گسترده در اداره‌ها، امنیت حقوقی افراد نادیده گرفته و حقوق افراد تضییع می‌شود.

برقراری امنیت در شهرهایی مانند ایذه دشواری خاصی دارد؛ زیرا بافت جمعیتی این شهر بیشتر از طبقه پایین و فرودست تشکیل شده است که سطح درآمدی آنها ناچیز و میزان بیکاری آنها بسیار بالاست. همه این شرایط شهر ایذه را در نوک پیکان آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی قرار داده است. همچنین در شهر ایذه مسئله اختلافات طایفه‌ای، درگیری‌های خیابانی اراذل و اوباش، حفظ و برقراری امنیت شهر را تا حدودی سخت کرده است. برای مثال در سال ۱۳۸۳ به‌واسطه اختلافات طایفه‌ای که در زمان برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی رخ داد، ۳ نفر در درگیری‌های بین طایفه‌ای کشته شدند (سجادیان و همکاران، ۱۳۹۴: ۶۲)؛ اما آنچه علاوه بر همه این مسائل بر امنیت شهر تأثیر گذاشته است، قرارگرفتن نام ایذه در فهرست شهرهای تبعیدی ایران است.

در سال ۱۳۷۷ به موجب دستور قوه قضاییه، شهرستان ایذه به‌همراه چندین شهر دیگر به‌منزله یکی از مناطق سکونت اجباری (تبعیدگاه) انتخاب شد و هر ساله تعداد بسیاری از

^۱ همه این جرائم براساس مستندات دادرسی انقلاب اسلامی شهرستان ایذه بیان شده‌اند.

دهد که حضور افراد تبعیدی چه نقشی در میزان احساس امنیت شهروندان شهر ایذه دارد.

تاریخچه و پیشینه پژوهش

قدمت مفهوم و ماهیت تبعید به زمان ظهور اسلام در قرن ششم میلادی برمی‌گردد. با وجود این، در معنای اصطلاحی کاملاً روشن نیست. تبعید در قرآن کریم نیامده است؛ ولی در سوره مائده عبارت «ینفوا فی الارض» به منزله یکی از مجازات‌های محارب آمده است (شاکری و شاهد، ۱۳۹۰: ۳). در حقوق جزا، تعاریف مختلفی برای اصطلاح تبعید ارائه شده است: (۱) تبعید، اخراج مجرم از محل ارتکاب یا از اقامتگاهش است و در صورتی که محل ارتکاب بزه با اقامت فرد متفاوت باشد، دورکردن از هر دو محل به معنای تبعید است (جعفری‌لنگرودی، ۱۳۷۸: ۱۱۲۸). (۲) تبعید را بیرون‌راندن کسی از شهر یا آبادی معین، به نقطه دیگر از کشور تعریف کرده‌اند که غالباً به صورت اقامت اجباری در نقطه یا ممنوعیت از اقامت در محل معین اعمال می‌شود (ایمانی، ۱۳۸۳: ۱۱۲). (۳) اخراج و دورکردن مجرم از محل ارتکاب جرم یا اقامتگاه او و اجبار به سکونت در مکان خاصی که از طرف محاکم انتخاب شده است که فرد محکوم به تبعید، حق خروج از آن مکان بدون اجازه ناظران را ندارد یا از اقامت در شهر خود ممنوع و برای مدت معینی به سکونت در محلی دیگر محکوم می‌شود (کلهر و کلهر، ۱۳۹۴: ۴).

تبعیدی، شخصی است که به دلیل انجام دادن یا انجام ندادن کاری، حضورش از نظر سیاسی یا اجتماعی به تشخیص حکومت برای آن محل مضر است و به محل دیگری تبعید می‌شود که حکومت تعیین کند و به‌طور عمده تا محل اول فاصله داشته باشد (سادات‌بیدگلی، ۱۳۹۶: ب: ۱۱۳). تبعیدگاه، محلی است که تبعیدی موظف است مدت محکومیتش به تبعید را در آنجا به سر برد و به‌طور معمول از محل ارتکاب جرم فاصله دارد. تبعیدگاه در معنای عام، محلی است که دولت، شخص یا اشخاصی را محکوم و مجبور به اقامت در آنجا می‌کند. تبعیدگاه به مفهوم خاص‌تر، نقطه‌ای اغلب

دورافتاده و بد آب و هواست که حکومت گروهی را که آنها را عناصر خطرناک و اصلاح‌ناپذیر تلقی می‌کند (به جرم ارتکاب جرائم سیاسی یا اجتماعی، امنیتی) مجبور به زیستن در آن نقطه می‌کند (ایمانی، ۱۳۸۳: ۲۴۴). کیفر تبعید در فقه جزایی، برای بعضی جرائم معین شده است که فقها درباره برخی از آنها اتفاق نظر دارند - همچون زنا، قوادی و محاربه - که مشهور فقهای شیعه قائل به حدی بودن تبعید در این مواردند؛ برخی موارد دیگر اختلافی است - مثل قتل فرزند، مخنث بودن، سرقت، احتکار و... - که بعضی از فقها قائل به مجازات تبعید برای این مجرمان‌اند؛ ولی بیشتر فقها به تبعید نکردن معتقدند و بعضی دیگر برای جمع اقوال، قائل به تعریزی بودن کیفر تبعید برای این جرائم‌اند (مصطفی‌پور، ۱۳۹۲: ۱۲).

تبعید در تاریخ ایران و اسلام پیشینه‌ای بس کهن دارد؛ زیرا همواره پس از غلبه قوم غالب، یکی از راه‌های دورکردن قوم مغلوب و رقبای سیاسی از صحنه، تبعید آنهاست و شاید مسالمت‌جویانه‌ترین روش هنگامی که به هر دلیلی نمی‌خواستند دست به کشتار مخالفان بزنند، تبعید آنها بود. در تاریخ اسلام نیز این شیوه از مجازات وجود داشت. با گسترش اختلافات جانشینی پیامبر (ص)، از تبعید برای دورکردن رقبا بهره گرفته شد. عثمان‌بن‌عفان گروه‌هایی از مخالفان خود را به خارج از حجاز و به‌طور عمده به شام تبعید کرد (طبری، ۱۳۷۵ به نقل از سادات‌بیدگلی، ۱۳۹۵: ۳). پس از استقلال ایران از خلافت مرکزی و روی کار آمدن حکومت‌های ایرانی، مجازات تبعید هم در ایران به دو صورت فردی و قومی (طایفه‌ای) وجود داشته است. تبعید فردی بدین صورت بود که پادشاه افرادی را که احساس می‌کرد وجود آنها در پایتخت می‌تواند به قیمت از دست دادن تاج و تختش باشد، به شهرهای دور از پایتخت تبعید می‌کرد و تبعید قومی چنین بود که پادشاه همه افراد طوایف یا اقوامی را که در ولایت‌های دور و نزدیک پایتخت بودند و از حمله آنها به پایتخت یا ایجاد مزاحمتشان برای ارتش خود ترس و واهمه داشت، به شهرها و ولایت‌های دیگر تبعید می‌کرد. برای نمونه

اجتماعی غربت‌ها بر احساس امنیت اجتماعی ساکنین شهر سبزوار» نشان دادند بین طرد اجتماعی اقلیت غربت‌ها با امنیت اجتماعی ساکنان شهر سبزوار رابطه وجود دارد که هرچه افراد یا گروه‌های اجتماعی خاص بیشتر طرد شوند و در انزوا قرار گیرند، امنیت اجتماعی افراد جامعه را به همان اندازه به خطر می‌اندازند و ادامه زندگی اجتماعی را برای شهروندان با مسائل و آسیب‌های اجتماعی ناشی از آن روبه‌رو می‌کنند.

نصیری هندخاله و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهش «بررسی احساس امنیت اجتماعی در شهرهای مرزی؛ مطالعه موردی: شهر پیرانشهر» دریافتند که بین عملکرد نیروی انتظامی و احساس امنیت رابطه معنادار و مستقیمی وجود دارد. همچنین بین احساس امنیت و سن و جنس رابطه معناداری وجود دارد. بزرگواری و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهش «سنجش احساس امنیت شهروندان در شهر جدید هشتگرد» نشان دادند زنان نسبت به مردان احساس امنیت کمتری دارند. همچنین بین درآمد ماهیانه و احساس امنیت در شهر هشتگرد تفاوت معناداری وجود دارد؛ یعنی هرچه درآمد بالاتر می‌رود احساس امنیت بیشتر می‌شود.

سجادیان و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهش «ارزیابی نقش طایفه‌گرایی در احساس امنیت اجتماعی؛ مطالعه موردی: شهر ایزه» پی بردند که بین تحصیلات و احساس ناامنی شهروندان رابطه مستقیم و معنادار وجود دارد.

انتظاری و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهش «احساس امنیت اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن با تأکید بر نقش پلیس؛ مورد مطالعه: شهر نور» نشان دادند بین پایگاه اجتماعی - اقتصادی با احساس امنیت رابطه وجود دارد. همچنین مردان بیشتر از زنان احساس امنیت می‌کنند.

ایمانی و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهش «سنجش احساس امنیت در مناطق شهری؛ مطالعه موردی: شهر اردبیل» دریافتند تفاوت معناداری بین مناطق شهری و امنیت اجتماعی وجود دارد. به گونه‌ای که منطقه ۴ کمترین میزان احساس امنیت اجتماعی و منطقه ۲ بیشترین میزان احساس امنیت اجتماعی را دارند.

در زمان نادرشاه افشار در سال ۱۱۴۹ هـ. ق. نادر پس از فرونشاندن شورش بختیاری‌ها، حدود ده هزار نفر از عشایر هفت‌لنگ و چهارلنگ را به جام در خراسان تبعید کرد (استرآبادی، ۱۳۷۷: ۱۱۶).

از جمله اقداماتی که پهلوی اول (رضاشاه) پس از به قدرت رسیدن در جهت نوسازی انجام داد، انحلال تشکیلات قدیم عدلیه و ایجاد دادگستری جدید بود. طراح و مجری دادگستری جدید، میرزا علی‌اکبر داور بود (سادات‌بیدگلی، ۱۳۹۶ الف: ۳۱). آنچه دوره پهلوی را در این زمینه نسبت به دوره‌های قبل شاخص می‌کند، افزایش میزان و نحوه استفاده از مجازات تبعید است. استفاده گسترده از تبعید برای مقابله با مخالفان سیاست‌های نوسازی دوره رضاشاه، این فرض را به ذهن می‌رساند که گسترش شمول تبعید در حقوق جزا، ناشی از احتیاج حکومت به این نحوه از مجازات برای مقابله با مخالفان سیاسی بوده است. بدین لحاظ است که در «قانون مجازات عمومی» ۱۳۰۴ ش/ ۱۹۲۵ م و «قانون مجازات مقدمین علیه امنیت کشور» مصوب ۱۳۱۰ ش/ ۱۹۳۱ م به استفاده از تبعید توجه شد و حکومت با استفاده از این قوانین دستاویز خوبی برای سرکوبی مخالفان سیاسی خود پیدا کرد (سادات‌بیدگلی، ۱۳۹۶ الف: ۲۱). در زمان پهلوی دوم تبعید قومی کم‌رنگ شد و تنها همان تبعیده‌های فردی باقی ماند و با استفاده از این حربه بیشتر مخالفان حکومت، چه در داخل و چه به خارج از مرزهای ایران تبعید می‌شدند. بدین ترتیب تبعید که در فقه تنها به جرم‌های زنا، قوادی و محاربه اختصاص داشت، به ابزاری برای دورکردن مخالفان حکومت تبدیل شد و جرم‌های بسیاری در ذیل آن قرار گرفتند.

در جستجوهای انجام‌شده مشخص شد تا به حال متغیر «افراد تبعیدی» و نقش آنها بر احساس امنیت سنجیده نشده است. تنها در مباحث حقوقی حکم تبعید بررسی شده بود. به همین دلیل به‌ناچار به پیشینه‌هایی اکتفا شد که متغیرهای زمینه‌ای و اجتماعی مرتبط با احساس امنیت را بررسی کرده بودند.

نامنی و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهش «بررسی تأثیر طرد

تاندوگان و الهن^۲ (2016) در پژوهش «ترس از تجاوز در فضای عمومی از دیدگاه زنان ترکیه» نشان دادند زنان بیشتر در معرض ترس از جرم در شهرها قرار دارند؛ در نتیجه، آنها باید ترجیح دهند در محل‌های بسته و محافظت‌شده رفت‌وآمد کنند و به‌ویژه در شب برای جلوگیری از در معرض خطر بودن در خیابان‌های شهری، پارک‌ها، میدان‌ها، با وسایل نقلیه عمومی جابه‌جا شوند.

مزلقانی^۳ (2014) در پژوهش «سنجش میزان امنیت شهروندان ایرانی و سوئدی» احساس امنیت و ترس را در دو شهر تهران و استکهلم مقایسه کردند. نتایج نشان دادند حس ایمنی بین شهروندان تهران و استکهلم متفاوت است. همه شاخص‌ها نشان می‌دهند ساکنان استکهلم احساس امنیت بیشتری نسبت به ساکنان تهران دارند.

پیرسون و بریتزک^۴ (2014) در پژوهش «روابط بین ترس از وقوع جرم و عوامل محیطی - کالبدی و خصوصیات فردی افراد در نیوزیلند» به این نتیجه دست یافتند که بین ترس از وقوع جرم و جنسیت، تجربه قبلی جرم و احساس محرومیت ارتباط مثبت و بین متغیرهای شغل و سن ارتباط منفی وجود دارد.

راینبا و سومبالی بان^۵ (2013) در پژوهش «بررسی احساس امنیت - ناامنی در میان نوجوانان در ارتباط با جنسیت، نظام خانواده و جایگاه ترتیبی» نشان دادند دختران نسبت به پسران احساس ناامنی بیشتری دارند.

مبانی نظری پژوهش

برای اولین بار در سال ۱۹۹۳ دانشمندی چون باری بوزان، ویور و لمیتر امنیت اجتماعی به مفهوم فنی را در مکتب کپنهاگ مطرح کردند. بوزان بحث خود را درباره امنیت اجتماعی با بیان معنای ارگانیک نهفته در این نظریه آغاز می‌کند و معتقد است زمانی امنیت اجتماعی مطرح خواهد بود

مکانیکی و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهش «بررسی تأثیر کالبد شهر در ایجاد یا تقویت حس امنیت زنان؛ نمونه موردی: مناطق ۱ و ۲ شهر بیرجند» دریافتند کیفیت محیط شهری در منطقه ۲ نسبت به منطقه ۱ بیشتر است و حس امنیت را بیشتر افزایش می‌دهد. میزان احساس امنیت در منطقه ۲ بیشتر از منطقه ۱ است.

غضنفری و قاسمی‌کیا (۱۳۹۴) در پژوهش «تأثیر پیشگیری غیرکیفری بر میزان احساس امنیت در میان جوانان شهر بروجرد» دریافتند بین جنسیت و وضعیت تأهل با احساس امنیت رابطه وجود دارد؛ ولی بین تحصیلات و احساس امنیت رابطه وجود ندارد.

هزارجریبی و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهش «میزان احساس امنیت اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن؛ مطالعه موردی: شهر تهران» نشان دادند بین پایگاه اجتماعی - اقتصادی با احساس امنیت اجتماعی همبستگی وجود دارد. بیشتر شهروندان تهرانی شرکت‌کننده در این پژوهش میزان احساس امنیت خود را متوسط و پایین دانسته‌اند.

بهیان و فیروزآبادی (۱۳۹۲) در پژوهش «بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی در شهرها؛ مطالعه موردی: شهر کرمان» نشان دادند وضعیت دو متغیر امنیت مالی و امنیت جانی بین شهروندان شهر کرمان براساس میانگین‌ها در سطح مطلوبی است.

پایدار و همکاران^۱ (2017) در پژوهش «بررسی امنیت راه (مسیر) زنان در محله‌های سانتیاگو در شیلی» نشان دادند بیشتر پاسخگویان محله خود را تاحدودی امن می‌دانستند؛ ولی در این مورد اتفاق نظر داشتند که احساس ناامنی بر مسیری تأثیر می‌گذارد که برای پیاده‌روی روزانه خود انتخاب می‌کنند. یافته‌های دیگر پژوهش نشان می‌دهند حضور دیگران، نزدیکی به مغازه‌ها، مدارس و پارک، فضاهای باز و حضور افراد آشنا مهم‌ترین عوامل برای افزایش احساس امنیت زنان‌اند.

² Tandogan & Ilhan

³ Mazlaghani

⁴ Pearson & Breetzke

⁵ Raina & Sumbali Bhan

¹ Paydar et al.

عبارت از قابلیت حفظ شرایط پذیرفتنی داخلی برای تکامل الگوهای سنتی زبان، فرهنگ، انجمن‌ها، مذهب، هویت ملی و رسوم می‌داند. بدین ترتیب امنیت جوامع آشکارا با امنیت سیاسی پیوند دارد؛ اما مجزا از آن است. امنیت سیاسی به ثبات سازمانی کشورها، نظام‌های دولت و ایدئولوژی‌هایی مربوط می‌شود که به دولت‌ها و حکومت‌ها مشروعیت می‌بخشند؛ اما امنیت اجتماعی به بقای گروه‌هایی توجه دارد که به دلیل اشتراک اعضای آن در اندیشه، احساس و اعمال، کلیت یکپارچه‌ای را تشکیل می‌دهند که از آن به‌منزله هویت یاد می‌شود (به نقل از نویدنیا، ۱۳۸۲: ۶۱).

مرتون معتقد است جوامع صنعتی جدید بر توفیقات مادی در زندگی تأکید دارند که به شکل انباشت ثروت و تحصیلات علمی به‌منزله مهم‌ترین اهداف زندگی شخص و معیارهای منزلتی تجلی می‌کنند. دست‌یابی به این اهداف مقبول اجتماعی به ابزارهای مقبولی هم نیاز دارد که البته از دسترس جمعی از افراد جامعه خارج است؛ یعنی جامعه طوری ساخت یافته است که طبقات فرودست، فرصت‌های کمتری برای تحقق آرزوهای خود دارند؛ در نتیجه، چون این اهداف به آرمان‌های اصلی زندگی همه افراد (فقیر و غنی) تبدیل شده‌اند، کسی هم که به ابزار مشروع دسترسی ندارد، با فشار جامعه برای دست‌یابی به آنها از ابزار نامشروع استفاده می‌کند (به نقل از صدیق‌سروستانی، ۱۳۸۹: ۱۳) و به این صورت به‌کارگیری ابزار نامشروع به‌وسیله افراد برای رسیدن به اهداف خود سبب سلب امنیت افراد دیگر می‌شود.

نظریه کنترل اجتماعی دلیل اصلی وقوع جرم را نبود کنترل اجتماعی می‌داند (صدیق‌سروستانی، ۱۳۸۹: ۵۱). کنترل اجتماعی به ساختارهایی اطلاق می‌شود که جامعه برای واداشتن اعضای خود به سازگاری و جلوگیری از ناسازگاری به کار می‌برد؛ به بیان دیگر، کنترل اجتماعی به مجموع عوامل محسوس و نامحسوس گفته می‌شود که یک جامعه برای حفظ معیارهای خود به کار می‌برد و به قصد جلوگیری از کجروی اجتماعی افراد بر سر راه آنان قرار می‌دهد (ستوده، ۱۳۹۶: ۱۳۳-۱۳۴). نظریه کنترل اجتماعی بر این پیش‌فرض

که نیروی بالقوه یا بالفعل به‌منزله تهدیدی برای هویت افراد جامعه وجود داشته باشد. امنیت اجتماعی از نظر بوزان به حفظ مجموع ویژگی‌هایی برمی‌گردد که بر مبنای آن افراد خودشان را عضوی از یک گروه اجتماعی قلمداد می‌کنند یا به بیان دیگر، به جنبه‌هایی از زندگی فرد معطوف می‌شود که هویت گروهی او را سامان می‌بخشند؛ در واقع، آنچه سبب سامان‌گرفتن گروه اجتماعی می‌شود، احساس وابستگی و تعلق است که میان اعضای گروه وجود دارد و به آنها کلیت یکپارچه‌ای می‌بخشد که مبنای تعریف اعضا، از هستی خویش خواهد بود؛ پس گروه اجتماعی آن کلیت خاصی است که به دلیل اشتراکات اعضای گروه در اندیشه‌ها و باورها، احساسات و عواطف، کردار و اعمال به وجود آمده است و از آن به‌منزله «ما» یاد می‌شود. برای مثال ما مسلمان‌ها، ما زنان و...؛ حال هر عامل و پدیده‌ای که سبب ایجاد اختلال در احساس تعلق و پیوستگی اعضای گروه شود، هویت گروه را به مخاطره می‌اندازد و تهدیدی برای امنیت اجتماعی قلمداد می‌شود. بدین جهت است که بوزان مفهوم ارگانیک امنیت را هویت می‌داند و امنیت اجتماعی را مترادف با امنیت هویت تلقی می‌کند (نویدنیا، ۱۳۸۲: ۶۵-۶۴).

از نظر ویور، همان‌طور که در امنیت ملی، دولت و در امنیت فردی، فرد مرجع امنیت تلقی می‌شوند، در امنیت جامعه‌ای، مرجع امنیت گروه است. گروه هم به مجموعه‌ای از افراد اطلاق می‌شود که خاستگاه، آگاهی و هدف مشترکی داشته باشند. در گفتمان غربی و به‌ویژه اروپایی، مهم‌ترین مسئله «امنیت جامعه‌ای»، بقای هویت گروهی است. در این گفتمان، گروه‌ها تمایل ندارند هویت یا مایی خود را در هویت یا ماهای دیگر هضم کنند؛ در واقع، هویت عبارت است از مجموعه صفات و علائق متمایزی که یک گروه را از دیگری جدا می‌کند؛ به عبارت بهتر، هویت خط فارق یک گروه از گروه دیگر است. این خط فاصل، مانع از آن می‌شود که این دو تفکر در یکدیگر هضم شوند (نصری، ۱۳۹۰: ۴۱-۴۰).

مولار تأکید دارد که امنیت اجتماعی را می‌توان به‌منزله مفهومی فرضی برای هر جمع انسانی به کار برد و آن را

فرد خود را در ارتکاب کج رفتاری آزاد بداند (صدیق‌سروستانی، ۱۳۸۹: ۵۲).

تعهد: فرد متعهد به فعالیت‌های متعارف در زندگی روزمره، برای حفظ موقعیتی که با کوشش برای خود به دست آورده است، کج رفتاری نمی‌کند و خود را به خطر نمی‌اندازد. از دیدگاه نظریه نظارت اجتماعی، عمل‌کننده، هزینه‌ها و منافع ناشی از عمل خود را می‌سنجد و براساس آنها انتخاب می‌کند. کسی کج رفتاری می‌کند که چیزی برای از دست دادن نداشته باشد یا آنچه دارد برای او کم‌ارزش باشد (بخارایی، ۱۳۸۶: ۵۰۰). درگیری و مشارکت: به‌طور معمول کسانی که درگیر کار، زندگی خانوادگی، سرگرمی، مشارکت اجتماعی و... هستند، کمتر فرصت هنجارشکنی پیدا می‌کنند. برعکس کسی که بی‌کار و عاطل است بیشتر به کژ رفتاری روی می‌آورد. به همین دلیل آسیب‌شناسان اجتماعی معتقدند افزایش سال‌های تحصیل، انجام خدمت نظام وظیفه و فراهم‌بودن امکانات ورزشی، سبب کاهش کژ رفتاری و بزهکاری میان جوانان می‌شود.

ایمان (اعتقاد): آخرین مؤلفه نظریه پیوند اجتماعی ایمان یا اعتقاد است. هیرشی معتقد است هرچه میزان اعتقاد به ارزش‌های اخلاقی و هنجارهای فرهنگی ضعیف‌تر باشد، انتظار کژ رفتاری از فرد می‌رود. فردی که خود را متأثر از اعتقادات معمول در جامعه نبیند، هیچ وظیفه اخلاقی برای هم‌نوایی با قوانین رسمی و غیررسمی خود متصور نیست (ستوده، ۱۳۹۶: ۱۳۹)؛ بنابراین، طبق این رویکرد، بین تعلق خاطر افراد به جامعه، تعهد آنان به امور متداول و زندگی روزمره هم‌نوا با هنجارهای اجتماعی، درگیر شدن آنها در فعالیت‌های مختلف زندگی و اعتقاد به نظام هنجاری جامعه از یک سو و هم‌نوایی آنان با هنجارهای اجتماعی از سوی دیگر رابطه مستقیم و با احتمال کج رفتاری آنان رابطه معکوس وجود دارد (هیرشی، به نقل از صدیق‌سروستانی، ۱۳۸۹: ۵۳). هیرشی معتقد است احتمال بزهکاری هنگامی بیشتر است که این تقیدات، تعلقات و تعهدات ضعیف شوند (احمدی، ۱۳۸۴: ۹۱).

استوار است که برای کاستن از تمایل به رفتار بزهکارانه و مجرمانه، همه افراد باید کنترل شوند. این نظریه همچنین رفتار انحرافی را عمومی و جهان‌شمول و آن را نتیجه کارکرد ضعیف سازوکارهای کنترل اجتماعی و کنترل‌های شخصی و درونی می‌داند؛ بنابراین، بزهکاری و جرم، از یک سو محصول عوامل فردی کنترل نظیر خودپنداره منفی، ناکامی، روان‌پریشی و اعتمادبه‌نفس است و از سوی دیگر، نظام‌های کنترل ناقص اجتماعی و نبود تقید و تعهد نسبت به نهادهای بنیادین اجتماعی مانند خانواده و مدرسه به رفتار انحرافی منتهی می‌شوند (احمدی، ۱۳۸۴: ۸۶). کنترل‌های اجتماعی از نظر هدف‌هایی که در جامعه دارند به دو نوع تقسیم می‌شوند: الف) کنترل غیررسمی، در گستره‌ای به تناسب جامعه، به وسیله هر یک از اعضا و در محیط‌های متفاوت خانواده، مدرسه، محل کار، اماکن مذهبی و... انجام می‌شود. اینگونه از کنترل، در نقطه مقابل کنترل رسمی و براساس اصول اخلاقی، ارزش‌ها و هنجارهای متعارف است (داوری و سلیمی، ۱۳۹۱: ۵۰۷). ب) کنترل رسمی: کنترل اجتماعی رسمی، دربردارنده اقدام‌هایی است که منابع اقتدار، آنها را در مسیر مقابله با وقوع جرم و کج‌رویی در جامعه عهده‌دار می‌شود. این اقدام‌ها به سبب متکی بودن بر ضمانت‌های اجرایی دولتی، از یک طرف، به‌طور عمده الزام‌آور و متکی بر قهر و اجبارند و از طرف دیگر، به گستره خاصی از هنجارهای اجتماعی (هنجارهای رسمی) محدود است که با تکیه بر همان ضمانت‌های اجرایی حکومتی تعریف می‌شود (داوری و سلیمی، ۱۳۹۱: ۵۰۱). تراویس هرشی، پایه‌گذار نظریه پیوند اجتماعی، معتقد است جرم زمانی روی می‌دهد که پیوند میان فرد و جامعه ضعیف یا گسسته شود. او دلیل هم‌نوایی افراد با هنجارهای اجتماعی را پیوند اجتماعی آنها دانسته است (صدیق‌سروستانی، ۱۳۸۹: ۵۲). او چهار عنصر اصلی دلبستگی، سرسپردگی، درگیری و ایمان را سبب پیوند فرد و جامعه می‌داند (ستوده، ۱۳۹۶: ۱۳۸). داشتن تعلق خاطر (دلبستگی) نسبت به افراد و نهادها در جامعه، از شیوه‌هایی است که فرد خود را از طریق آن به جامعه پیوند می‌زند. ضعف چنین تمایلات و پیوندهایی موجب می‌شود

چارچوب نظری پژوهش

صاحب نظران مکتب کپنهاگ با وجود اختلاف نظرهایی که در زمینه تعریف دامنه امنیت دارند، در یک ویژگی هم عقیده اند و آن این است که احساس ناامنی هنگامی ظهور و بروز می یابد که هویت جداگانه ای شکل بگیرد و هویت افراد دیگر در معرض خطر باشد. با ورود افراد مجرم (تبعیدی)، این افراد یا دچار بحران هویت اند یا هویتی متفاوت از مردم عادی برای خود تعریف می کنند که این هویت در تضاد با هویت مردم بومی در تبعیدگاه قرار می گیرد؛ مردمی که پیشینه تاریخی، زبانی و دینی دارند. افراد بومی تبعیدگاه نیز هویت جداگانه ای برای خود تعریف می کنند. این جدایی بین هویت ها سبب جدایی افراد تبعیدی به منزله گروه اجتماعی متمایز و شناخته شده ای می شود که بیگانه به حساب می آیند و این می تواند برای مردم حسی از ناامنی تولید کند؛ بنابراین، حضور افراد تبعیدی با هویت های متفاوت و بیگانه از مردم عادی موجب ناامنی در شهر می شود؛ چیزی که در نظریات بوزان، مولار و ویور نهفته است.

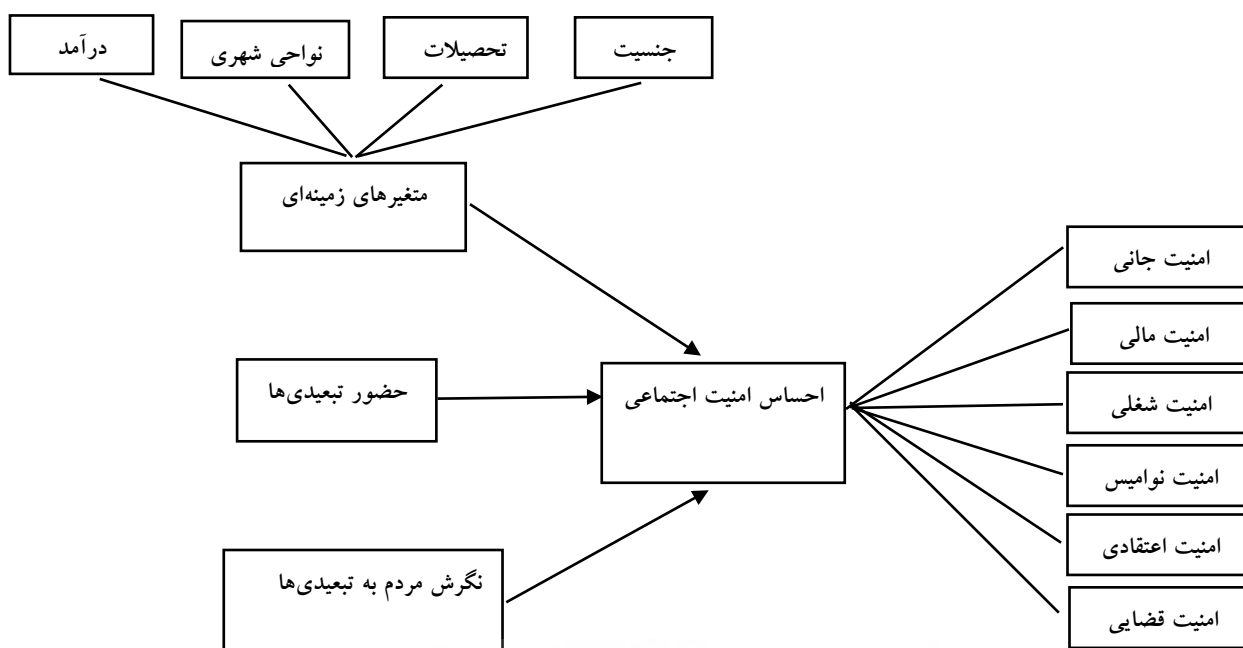
بخشی از کنترل اجتماعی در هر جامعه ای به وسیله دوستان، همسایگان، آشنایان، خانواده و... انجام می گیرد که به آن کنترل غیررسمی می گویند و در کنار کنترل رسمی که پشتوانه و ضمانت اجرایی دارد، از راه های کاهش بزهکاری در جامعه محسوب می شود. هنگامی که یک بزهکار به شهری تبعید می شود در نگاه او افراد بومی آن شهر غریبه محسوب می شوند و کنترل غیررسمی را از دوش خود برداشته می بینند. هرچند نظارت رسمی از طرف متولیان امر در دادسراها و نیروی انتظامی بر فرد تبعیدی وجود دارد، برای آنها خارج از توان است که در شبانه روز نهبان فرد تبعیدی باشند تا تخلفی از او سر نزنند. فرد تبعیدی نیز این احساس زیر نظر بودن به وسیله هم محله ای ها، دوستان و خانواده را ندارد و می تواند راحت تر هر تخلفی را انجام دهد؛ زیرا در دید او آشنایی وجود ندارد و همین امر سبب وقوع جرم و به خطر افتادن امنیت شهروندان می شود.

از سوی دیگر، برابر با نظریه پیوند اجتماعی هیرشی، پیوند نتیجه دل بستگی، تعهد، درگیری و ایمان فرد در جامعه

است؛ یعنی هرچه فرد دل بسته تر به محیط، متعهدتر و درگیرتر باشد و ایمان و باور اخلاقی به هنجارها داشته باشد، پیوند او با جامعه محکم تر می شود و مانع از انحراف و بزه او می شود. رابطه تبعیدی ها با نظریه هیرشی را اینگونه باید تفسیر کرد که در درجه اول، این افراد، تنها در یک مدت زمان مشخص در این شهر می مانند و چون غرابتی با محیط ندارند هیچ گونه تعهد و دل بستگی به محل تبعید پیدا نمی کنند. دوم اینکه چون این افراد سابقه بزهکاری دارند، شرکت ها و مؤسسات به آنها کار نمی دهند و هیچ گونه درگیری و مشغولیتی به جز کارهای دستفروشی و آزاد ندارند. سوم اینکه، بیشتر این افراد از فرهنگ ها و قومیت های مختلفی اند. آنچه در نظر فرد تبعیدی ارزش محسوب می شود، به احتمال زیاد برای مردمان بومی تبعیدگاه ضدارزش است. همچنین این افراد سوابق نابهنجاری های بسیاری دارند که آنها را تبعید کرده اند؛ پس به ارزش های اخلاقی پایبندی ندارند؛ در نتیجه، همه اصولی که هیرشی برای پیوند اجتماعی نام می برد، یا اصلاً در افراد تبعیدی وجود ندارد یا به صورت ضعیف وجود دارد. به طور خلاصه باید گفت نداشتن تعهد و دل بستگی فرد تبعیدی به محیط تبعیدگاه، نداشتن شغل و کار مناسب در محیط تبعیدگاه و اعتقاد نداشتن به ارزش های اخلاقی که به طور معمول از ویژگی های افراد تبعیدی است، سبب می شود مرتکب شدن به تخلف و نابهنجاری در نزد فرد تبعیدی راحت تر صورت گیرد و آنها از شهروندان شهر ایذه سلب امنیت کنند.

فرضیه های پژوهش

- فرضیه ۱) بین متغیرهای زمینه ای (جنسیت، تحصیلات، درآمد) و میزان احساس امنیت تفاوت وجود دارد.
- فرضیه ۲) بین میزان احساس امنیت میان نواحی ۵گانه شهری ایذه تفاوت وجود دارد.
- فرضیه ۳) بین حضور افراد تبعیدی در شهر ایذه و احساس امنیت رابطه وجود دارد.
- فرضیه ۴) بین نگرش مردم به تبعیدی ها و احساس امنیت رابطه وجود دارد.

شکل ۱ - الگوی نظری پژوهش

روش پژوهش

کوکران ۳۸۴ نفر تعیین شد. گردآوری داده‌ها با پرسش‌نامه محقق‌ساخته انجام شد. پایایی پرسش‌نامه با ضریب آلفای کرونباخ و اعتبار آن با روش اعتبار محتوا به دست آمد؛ یعنی اعتبار گویه‌ها از طریق مشورت با استادان و متخصصان تأیید شد. در جدول زیر نتایج آزمون آلفای کرونباخ آمده است.

این پژوهش از نظر اجرا پیمایش و از نوع توصیفی - تحلیلی و از نظر هدف، کاربردی است. جامعه آماری آن، افراد بالای ۱۵ سال شهرستان ایذه است که طبق سرشماری سال ۱۳۹۵ بالغ بر «۶۸۱۱۵» برآورده شدند و حجم نمونه با استفاده از فرمول

جدول ۱- میزان آلفای متغیرهای مستقل و وابسته پژوهش

متغیر	ابعاد	تعداد گویه	آلفا
احساس امنیت اجتماعی	امنیت جانی	۴	۰/۸۱
	امنیت مالی	۴	۰/۷۶
	امنیت شغلی	۴	۰/۷۶
	امنیت نوامیس	۴	۰/۷۱
	امنیت قضایی	۴	۰/۷۰
	امنیت اعتقادی	۴	۰/۷۲
	احساس امنیت اجتماعی (کل)	۲۴	۰/۸۱
حضور افراد تبعیدی در شهر		۶	۰/۷۹
نگرش مردم به تبعیدی‌ها		۵	۰/۸۰

به مناطق ۱ و ۲ تقسیم شده است. منطقه ۱ شامل ۳ ناحیه و منطقه ۲ شامل ۲ ناحیه است و این ۵ ناحیه از ۱۴ محله تشکیل شده‌اند. در برخی محله‌ها ۲۷ و در برخی از آنها ۲۸

شیوه نمونه‌گیری، نمونه‌گیری دورمرحله‌ای بود که در مرحله اول نمونه‌گیری سیستماتیک در محله‌های شهر اعمال شد. براساس طرح جامع شهری ایذه مصوب سال ۱۳۹۲، شهر

باشید؟ ۴. آیا از افراد تبعیدشده کسی را می‌شناسید که با اقوام شما وصلت کرده باشد؟ ۵. آیا پیش آمده است فردی تبعیدی را برای انجام کاری (مثل کارگری و...) به کار گرفته باشید؟ ۶. آیا در مراسمی، دسته‌جمعی شرکت کرده‌اید که افراد تبعیدی هم در آن حضور داشته باشند؟

نگرش به تبعیدی‌ها: آپورت در تعریف نگرش می‌نویسد: «حالتی ذهنی یا عصبی حاکی از تمایل که از طریق تجربه سازمان یافته و بر پاسخ‌های فرد به تمامی موضوعات و موقعیت‌هایی که با آن در ارتباط است، تأثیری جهت‌دار و پویا دارد؛ به عبارت دیگر، هر نگرش نوعی موضع‌گیری قبلی برای انجام عمل مثبت یا منفی نسبت به اشخاص، اشیا و حوادث است و نقش جهت‌دهنده در تبدیل حالات روانی - عاطفی به حالات حرکتی ایفا می‌کند» (به نقل از شرف‌الدین، ۱۳۷۷: ۸۶)؛ در واقع، این پژوهش به دنبال پاسخ به این سؤال بود که افراد بومی چه نوع نگاه و طرز فکری به افراد تبعیدی دارند. آیا افراد تبعیدی را می‌پذیرند یا نگاهشان به آنها منفی خواهد بود؟ همه گویه‌های به‌کاررفته برای سنجش نگرش، نگرش منفی افراد به تبعیدی‌ها را نشان می‌دهند:

۱. سعی می‌کنم در محله‌هایی زندگی نکنم که افراد تبعیدی هستند. ۲. فرد تبعیدشده به شهر می‌تواند همان تخلفاتی را که در شهر خود انجام داده است، در این شهر هم تکرار کند. ۳. تبعیدی‌ها نباید اجازه فعالیت در مشاغل مانند رانندگان تاکسی را داشته باشند. ۴. افراد تبعیدی سبب به هم خوردن آرامش ساکنان شهر شده‌اند. ۵. باید نظارت ویژه‌ای بر رفت‌وآمد افراد تبعیدی در نظر گرفته شود.

نواحی شهری: بنا بر تقسیمات طرح جامع شهری، شهر ایزه به دو منطقه ۱ و ۲ تقسیم می‌شود که منطقه ۱ شامل ۳ ناحیه و منطقه ۲ شامل ۲ ناحیه است؛ بنابراین، منظور از نواحی شهری پنج‌گانه‌ای است که در این دو منطقه شهر ایزه وجود دارند.

احساس امنیت: احساس امنیت را می‌توان میزان آرامش خاطر ذهنی و روانی افراد درباره اینکه در زندگی روزمره خود

پرسش‌نامه توزیع شد (برای مثال در ناحیه ۳ منطقه ۱ که از سه محله تشکیل شده بود، تعداد ۸۲ پرسش‌نامه توزیع شد). همان طور که گفته شد، در مرحله اول خانوارها به روش نمونه‌گیری سیستماتیک شناسایی شدند؛ به این صورت که در داخل محله‌ها در هر بلوک از اعداد ۱ تا ۱۰ به صورت تصادفی عدد ۴ انتخاب شد و چون عدد واسط ۱۰ بود، خانه‌های بعدی ۱۴ و ۲۴ و... انتخاب شدند. مرحله دوم نمونه‌گیری تصادفی ساده بود. بدین صورت که از بین افراد بالای ۱۵ سال خانواده، به صورت تصادفی یک نفر انتخاب و پرسش‌نامه تکمیل شد. برای تحلیل آماری از نرم‌افزار spss و آزمون‌های آماری T و F، ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره استفاده شده است.

تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرها

تبعیدی: افرادی‌اند که به دلیل ارتکاب جرم در شهر خود برای دور شدن از اسباب جرم به شهر دیگری تبعید می‌شوند. از آنجا که این افراد به جرمی محکوم شده‌اند، اول اینکه بزهکارند. دوم اینکه به دلیل سکونت‌نداشتن در شهر خود، تعهد و وابستگی به آن ندارند. سوم اینکه چون غریبه‌اند، نظارت و کنترل اجتماعی ضعیفی را حس می‌کنند.

حضور افراد تبعیدی: منظور از این متغیر، حضور عینی ادراک‌شده افراد تبعیدی در زندگی فرد است؛ یعنی فرد به واسطه پایگاه اقتصادی - اجتماعی و زندگی در محله‌های خاص ممکن است حضور این افراد را بیشتر از افراد دیگر ادراک کند؛ به عبارت دیگر، دو فرد که از نظر گروه‌های درآمدی، تحصیل، محل زندگی، شغل و... با هم متفاوت‌اند اما در این شهر سکونت دارند، ممکن است حضور افراد تبعیدی را متفاوت درک کنند. این متغیر با گویه‌های زیر سنجیده شده است:

۱. تا چه اندازه افراد تبعیدی در شهر را می‌شناسید؟ ۲. آیا افراد تبعیدشده در شهر، در محله شما زندگی می‌کنند؟ ۳. آیا پیش آمده است که با افراد تبعیدشده ارتباط شغلی داشته

کوتاه‌مدت در صورت از دست دادن شغل.

امنیت قضایی: اطمینان و آرامش احزاب و گروه‌های قانونی برای انجام فعالیت در جامعه و همچنین اطمینان افراد و گروه‌های یک جامعه از قرارنگرفتن در معرض تهدید و خطر در صورت اعتراض و اعتصاب برای دستیابی به حقوق خود (هاشمی‌نسب، ۱۳۹۴: ۱۷۸). این بعد با گویه‌های زیر سنجیده شده است:

۱. شرکت در تجمعات اعتراضی برای رسیدن به حقوق خود،
۲. برگزاری تجمعات آزاد صنفی از طرف اصناف مختلف،
۳. فعالیت آزادانه احزاب سیاسی،
۴. وجود قوانین اجتماعی مشخص در جامعه.

امنیت اعتقادی: یعنی اینکه افراد جامعه تا چه حد احساس می‌کنند که می‌توانند باورهای خود را آزادانه بیان کنند و درباره مسائل و مشکلات جامعه به بحث و گفتگو بنشینند (هاشمی‌نسب، ۱۳۹۴: ۱۷۹). این بعد با گویه‌های زیر سنجیده شده است:

۱. چاپ و نشر عقاید،
۲. احترام به افکار مختلف در جامعه،
۳. بیان راحت باورها،
۴. بحث و گفتگو درباره مشکلات جامعه.

امنیت نوامیس: آرامش و اطمینان افراد از در معرض خطر تعرض قرارنگرفتن نوامیس آنها در سطح محله، شهر و به‌طور کلی جامعه (ذاکری‌ماهانه، ۱۳۹۰: ۲۱۶). این بعد نیز با گویه‌های زیر سنجیده شده است:

۱. تهدید نوامیس در محله زندگی،
۲. وجود امنیت کامل نوامیس در سطح شهر،
۳. تهدید نوامیس به وسیله آشنایان،
۴. وجود امنیت کامل نوامیس در هنگام مسافرت در شب یا روز.

یافته‌های پژوهش

یافته‌ها نشان می‌دهند ۵۰ درصد پاسخگویان مرد و ۵۰ درصد زن هستند. همچنین ۶۲/۵ درصد پاسخگویان مجرد، ۳۶/۲ درصد متأهل و ۱/۳ بی‌همسر در اثر طلاق یا فوت بوده‌اند. میانگین سنی پاسخگویان ۲۶ سال و انحراف معیار ۹/۴۹

چقدر در برابر خطرات احتمالی و مزاحمت دیگر افراد جامعه مصونیت دارند، تعریف کرد (مظلوم‌خراسانی و اسماعیلی، ۱۳۸۹: ۲۲۵). در این پژوهش شش بعد از احساس امنیت اجتماعی به منزله متغیر وابسته بررسی شده است که در ادامه معرفی می‌شوند:

امنیت جانی: به معنای تضمین جسم و جان افراد در مقابل خطرات و آسیب‌هایی است که مانع ادامه حیات آنان می‌شود (بایری و همکاران، ۱۳۹۴: ۷۸). این بعد با گویه‌های زیر سنجیده شده است:

۱. قدم‌زدن به تنهایی در مسیر خلوت،
۲. کمک به سرنشینان ماشینی که در شب در خیابان خلوت خراب شده است،
۳. سوارشدن تاکسی به هنگام شب و تنهایی،
۴. تردد با ماشین‌های مسافرکش شخصی در شب.

امنیت مالی: عبارت است از تضمین دارایی‌های خانواده از سرقت و دزدی و اطمینان خاطری که از تأمین نیازهای مادی و مالی خانواده حاصل می‌شود (تنهایی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۴). این بعد نیز با گویه‌های زیر سنجیده شده است:

۱. حمل پول نقد و اشیای قیمتی به همراه خود،
۲. پارک کردن خودرو به مدت طولانی در خیابان،
۳. در میان گذاشتن میزان ثروت و درآمد خود با دیگران،
۴. خالی گذاشتن منزل به هنگام مسافرت یا کار به مدت چند روز.

امنیت شغلی: این بعد امنیت اجتماعی تنها شامل شرایط و اوضاع و احوالی نیست که افراد نگران از دست دادن شغل خود باشند؛ بلکه باید چشم‌انداز شغلی افراد و روند پیشرفت و ترقی آنان را در بر داشته باشد؛ یعنی افراد ضمن کار و انجام وظیفه و دریافت حقوق و مزد، امکانات لازم برای بهبود شرایط و پرورش خویش را داشته باشند (تنهایی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۵-۱۴). این بعد نیز با گویه‌های زیر سنجیده شده است:

۱. آینده شغلی خود یا دیگر اعضای خانواده،
۲. نگرانی از رقابت‌های ناسالم شغلی،
۳. احتمال یافتن شغل مناسب پس از اتمام تحصیلات،
۴. احتمال یافتن شغل جدید در

میلیون، ۲۲/۷ درصد ۲ تا ۳ میلیون، ۸/۶ درصد ۳ تا ۴ میلیون، ۶/۳ درصد ۴ تا ۵ میلیون و ۳/۹ درصد بالای ۵ میلیون داشتند. همان گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، میانگین احساس امنیت اجتماعی و ابعاد آن از حد متوسط پایین‌تر است و این تفاوت هم از نظر آماری معنادار است.

است. سطح تحصیلات ۶ درصد پاسخگویان بیسواد و ابتدایی، ۴۳/۸ درصد راهنمایی و دبیرستان، ۴۰/۶ درصد کاردانی و کارشناسی، ۶/۸ درصد کارشناسی ارشد و دکتری بود و ۲/۹ درصد هم تحصیلات حوزوی داشتند. ۹/۴ درصد بدون درآمد بودند، ۱۷/۷ درصد درآمد زیر ۱ میلیون، ۳۱/۵ درصد ۱ تا ۲

جدول ۲- آماره توصیفی متغیر وابسته به تفکیک ابعاد و آزمون تک‌نمونه‌ای T

ابعاد	گویه‌ها	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار	میانگین معیار	T	سطح معناداری
جانی	۴	۴	۲۰	۹/۵۰	۴/۰۳	۱۲	۱۲/۱۲۷	۰/۰۰۰
مالی	۴	۴	۲۰	۹/۲۸	۳/۷۲	۱۲	۱۴/۲۶۰	۰/۰۰۰
شغلی	۴	۳	۱۵	۵/۹۱	۲/۸۸	۹	۲۰/۹۴۶	۰/۰۰۰
نوامیس	۴	۴	۱۷	۸/۸۳	۲/۶۲	۱۰/۵	۱۲/۴۱۴	۰/۰۰۰
قضایی	۴	۴	۱۸	۸/۶۲	۳/۰۴	۱۱	۱۵/۲۵۹	۰/۰۰۰
اعتقادی	۴	۴	۲۰	۱۰/۴۴	۳/۶۳	۱۲	۸/۴۱۸	۰/۰۰۰
کل (احساس امنیت اجتماعی)	۲۴	۲۴	۸۷	۵۲/۵۸	۱۲/۱۷	۵۵/۵	۴/۶۷۳	۰/۰۰۰

بیشتر است که نگاه منفی شهروندان ایزه‌ای نسبت به تبعیدی‌ها را نشان می‌دهد. (همان گونه که در بخش تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها توضیح داده شده است، گویه‌ها نگرش منفی پاسخگویان را می‌سنجند).

مطابق داده‌های جدول ۳ احساس حضور افراد تبعیدی در شهر از طرف شهروندان از میانگین متوسط بالاتر بوده است که نشان می‌دهد مردم نسبت به حضور آنان حساس و آگاه‌اند. همچنین نگرش منفی شهروندان نسبت به تبعیدی‌ها از متوسط

جدول ۳- آماره توصیفی متغیرهای مستقل پژوهش و آزمون تک‌نمونه‌ای T

متغیر مستقل	گویه‌ها	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار	میانگین معیار	T	سطح معناداری
حضور افراد تبعیدی در شهر	۶	۱۰	۲۸	۲۳/۴۴	۲/۹۲	۱۹	۲۹/۶۹۵	۰/۰۰۰
نگرش مردم به تبعیدی‌ها	۵	۵	۲۵	۱۸/۴۶	۵/۲۷	۱۵	۱۲/۸۷۴	۰/۰۰۰

معنادار است.

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهند میزان احساس امنیت بین مردان بیشتر از زنان و این تفاوت با توجه به $P=0/001$ از نظر آماری

جدول ۴- خروجی آزمون T مستقل برای تعیین تفاوت جنسیت و میزان احساس امنیت اجتماعی

متغیر	ابعاد	میانگین	انحراف معیار	T	سطح معناداری
جنس	مرد	۶۵/۰۷	۱۳/۹۶	۳/۲۷۴	۰/۰۰۱
	زن	۶۰/۵۰	۱۳/۲۵		

تحصیلات افزایش می‌یابد، احساس امنیت بیشتر می‌شود.

نتایج جدول ۵ نشان می‌دهند تفاوت معناداری بین میزان تحصیلات و احساس امنیت وجود دارد؛ یعنی هرچه

جدول ۵- خروجی آزمون تحلیل واریانس بین میزان احساس امنیت و تحصیلات

متغیر	ابعاد	تعداد	میانگین	انحراف معیار	F	سطح معناداری
تحصیلات	بیسواد و ابتدایی	۲۳	۴۹/۵۶	۱۱/۵۷	۴/۸۲۸	۰/۰۰۱
	راهنمایی و دبیرستان	۱۶۸	۵۰/۹۲	۱۲/۳۹		
	کاردانی و کارشناسی	۱۵۶	۵۳/۳۵	۱۱/۶۷		
	کارشناسی ارشد و دکتری	۲۶	۵۶/۳۷	۱۰/۰۰		
	تحصیلات حوزوی	۱۱	۶۴/۸۱	۱۳/۰۱		
کل		۳۸۴	۵۲/۵۸	۱۲/۱۷		

جدول ۶ بیان‌کننده وجود تفاوت بین میزان درآمد و احساس امنیت است؛ به این معنا که هرچه درآمد افزایش می‌یابد، میزان احساس امنیت اجتماعی نیز بیشتر می‌شود.

جدول ۶- خروجی آزمون تحلیل واریانس برای مقایسه میزان احساس امنیت اجتماعی بر حسب درآمد

متغیر	ابعاد	تعداد	میانگین	انحراف معیار	F	سطح معناداری	
درآمد	بدون درآمد	۳۶	۴۹/۶۶	۱۳/۷۳	۳/۲۸۵	۰/۰۰۴	
	زیر ۱ میلیون	۶۸	۵۰/۰۵	۱۱/۹۴			
	۱ تا ۲ میلیون	۱۲۱	۵۱/۳۴	۱۱/۲۷			
	۲ تا ۳ میلیون	۸۷	۵۳/۳۵	۱۲/۰۳			
	۳ تا ۴ میلیون	۳۳	۵۶/۶۶	۱۱/۹۹			
	۴ تا ۵ میلیون	۲۴	۵۷/۷۵	۱۲/۸۷			
	۵ میلیون به بالا	۱۵	۵۹/۲۰	۱۰/۷۰			
	کل		۳۸۴	۵۲/۵۸			۱۲/۱۷

جدول ۷ میزان احساس امنیت را بین نواحی مختلف شهر ایذه نشان می‌دهد. بر این اساس ناحیه ۲ منطقه ۲ بالاترین احساس امنیت را داشته است؛ سپس ناحیه ۱ منطقه ۲ و ناحیه ۳ منطقه ۱ و ناحیه ۲ منطقه ۱ در آخر ناحیه ۱ منطقه ۱ بوده‌اند.

جدول ۷- خروجی آزمون تحلیل واریانس میزان احساس امنیت اجتماعی بین نواحی ۵ گانه شهری ایذه

مناطق شهری	نواحی شهری	محله‌های شهری	تعداد	میانگین	انحراف معیار	F	سطح معناداری
منطقه ۱	ناحیه ۱	۱. شهید علی مردان‌بختیاری (جاده اصفهان)	۸۲	۵۱/۲۱	۱۲/۰۸	۲/۴۱۰	۰/۰۴۹
		۲. گنجشگیر					
		۳. حافظ شمالی					
منطقه ۲	ناحیه ۲	۱. مرکز شهر (بازار) و خیابان طالقانی	۵۵	۵۰/۳۲	۱۱/۱۸		
		۲. خیابان سرقنات و بهشت زهرا					
		۳. حافظ جنوبی					
منطقه ۲	ناحیه ۱	۱. اکبرآباد	۸۲	۵۱/۸۲	۱۱/۷۵		
		۲. پارک جنگل (بهاران)					
		۳. خیابان حر					
منطقه ۲	ناحیه ۲	۱. نورآباد	۸۳	۵۵/۸۴	۱۲/۰۴		
		۲. شهید اشکیوس نادری					
		۳. محمد رسول‌الله					

بین نگرش مردم به تبعیدی‌ها و احساس امنیت اجتماعی، همبستگی منفی مشاهده می‌شود؛ یعنی هرچه نگرش مردم نسبت به تبعیدی‌ها منفی‌تر می‌شود، احساس امنیت اجتماعی کاهش می‌یابد؛ اما این همبستگی در ابعاد امنیت قضایی و اعتقادی معنادار است و در سایر ابعاد معنادار نیست.

جدول ۸ نشان می‌دهد بین حضور افراد تبعیدی و احساس امنیت شهروندان همبستگی منفی وجود دارد؛ به این معنا که هرچه احساس حضور تبعیدی‌ها در شهر بیشتر می‌شود میزان احساس امنیت کاهش می‌یابد؛ اما این همبستگی در بعد امنیت جانی و شغلی و احساس امنیت اجتماعی معنادار است و در سایر ابعاد امنیت معنادار نیست. همچنین

جدول ۸ - ماتریس همبستگی بین متغیرهای مستقل و متغیر وابسته به تفکیک ابعاد

متغیر وابسته (به تفکیک ابعاد) متغیر مستقل	امنیت جانی	امنیت مالی	امنیت شغلی	امنیت نوامیس	امنیت قضایی	امنیت اعتقادی	امنیت اجتماعی
۱. حضور افراد تبعیدی در شهر	ضریب پیرسون	-۰/۱۳۰*	-۰/۰۵۲	-۰/۲۳۲**	۰/۰۴۰	-۰/۰۸۸	-۰/۱۴۵**
سطح معناداری	۰/۰۱۱	۰/۳۱۵	۰/۰۰۱	۰/۴۳۴	۰/۰۸۵	۰/۹۸۶	۰/۰۰۵
۲. نگرش مردم به تبعیدی‌ها	ضریب پیرسون	-۰/۰۰۴	۰/۰۳۳	-۰/۰۳۲	۰/۰۰۸	۰/۱۱۷*	۰/۰۷۰
سطح معناداری	۰/۹۴۵	۰/۵۲۱	۰/۵۳۴	۰/۸۷۱	۰/۰۲۲	۰/۰۱۸	۰/۱۷۴

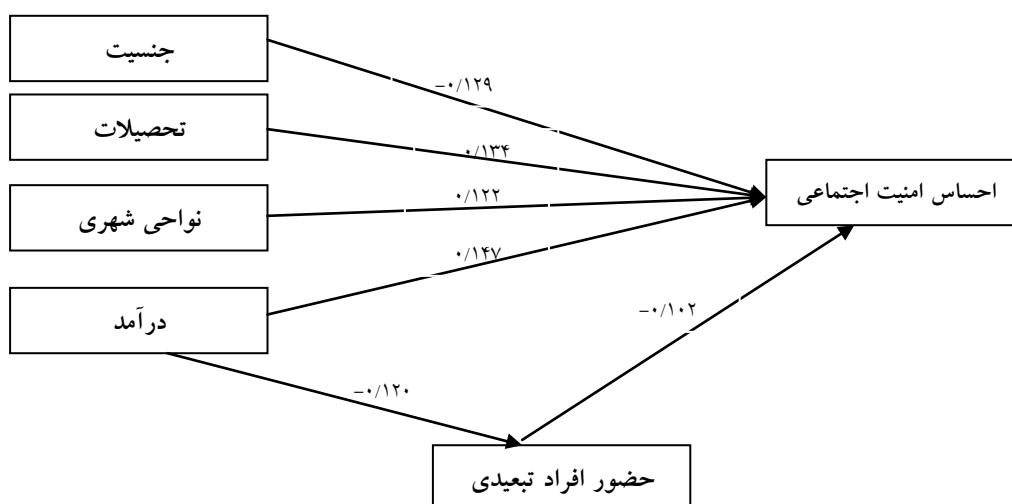
P<0/05; P<0/01; P<0/00

حدود ۱۰ درصد از واریانس احساس امنیت اجتماعی را تبیین کنند. بقیه تغییرات متغیر وابسته به دلیل پیچیدگی و چندبعدی بودن متغیر وابسته پژوهش یعنی احساس امنیت اجتماعی به سایر متغیرها بستگی دارد.

تبیین رگرسیون نشان داده است از مجموع متغیرهای وارد شده در معادله رگرسیون، متغیرهای جنس، تحصیلات، درآمد، محله‌های شهری و حضور افراد تبعیدی در الگوی رگرسیون باقی ماندند و در مجموع این پنج متغیر توانستند

جدول ۹ - رگرسیون تأثیر متغیرهای مستقل بر احساس امنیت اجتماعی

متغیرهای مستقل	ضرایب استاندارد شده		خطای معیار	B	t	سطح معناداری
	ضرایب استاندارد شده	(Beta)				
جنسیت	-۳/۱۳۰	-۰/۱۲۹	۱/۲۰۴	-۲/۵۹۹	۰/۰۱۰	
تحصیلات	۱/۱۸۵	۰/۴۴۶	۰/۱۳۴	۲/۶۵۸	۰/۰۰۸	
درآمد	۱/۲۰۴	۰/۴۲۰	۰/۱۴۷	۲/۸۶۶	۰/۰۰۴	
نواحی شهری	۱/۰۳۰	۰/۴۱۴	۰/۱۲۲	۲/۴۸۹	۰/۰۱۳	
حضور افراد تبعیدی در شهر	-۰/۴۲۶	-۰/۱۰۲	۰/۲۰۶	-۲/۰۶۳	۰/۰۴۰	
ضریب تعیین تعدیل شده		ضریب تعیین			ضریب همبستگی چندگانه	
۰/۰۹۹		۰/۱۱۰			۰/۳۳۲	

شکل ۲- الگوی تحلیل مسیر

درآمد بیشترین اثر مستقیم و کل را بر متغیر وابسته (احساس امنیت اجتماعی) داشته است.

الگوی مسیر، اثرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته (احساس امنیت اجتماعی) را بررسی می‌کند. با توجه به جدول مذکور می‌توان اشاره کرد که متغیر

جدول ۱۰- اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل متغیرهای مستقل احساس امنیت اجتماعی

کل	نوع اثر		متغیرهای مستقل
	غیرمستقیم	مستقیم	
-۰/۱۲۹	-	-۰/۱۲۹	جنسیت
۰/۱۳۴	-	۰/۱۳۴	تحصیلات
۰/۱۵۹	۰/۰۱۲	۰/۱۴۷	درآمد
۰/۱۲۲	-	۰/۱۲۲	نواحی شهری
-۰/۱۰۲	-	-۰/۱۰۲	حضور افراد تبعیدی در شهر

نتیجه

حضور افراد تبعیدی در شهر و نگرش مردم به تبعیدی‌ها بررسی شده است. نتایج به دست آمده نشان می‌دهند میزان احساس امنیت اجتماعی در همه ابعاد آن در شهر ایذه از میانگین معیار پایین تر است که با نتایج پژوهش هزارجریبی و همکاران (۱۳۹۳) همسو و با نتایج پژوهش بهیان و فیروزآبادی (۱۳۹۲) ناهمسوست. همچنین میزان احساس امنیت در نواحی مختلف شهری ایذه متفاوت است که با نتایج پژوهش‌های مکانیکی و همکاران (۱۳۹۴) و ایمانی و همکاران (۱۳۹۴) همسو است که نشان داده بودند میزان

امنیت از مهم‌ترین نیازهای بشری در همه دوره‌های تاریخ بوده است. امروزه به دلیل پیشرفت و توسعه، امنیت نقش مهم‌تری پیدا کرده و همه ابعاد زندگی انسان‌ها را در بر گرفته است. توجه نکردن به مقوله احساس امنیت خسارت‌های زیادی را به بار خواهد آورد. در ایجاد امنیت و احساس امنیت، عوامل گوناگونی دخیل‌اند. شناسایی این عوامل و عناصر از پیش شرط‌های اساسی برای ارتقای سطح امنیت اجتماعی است. در این پژوهش متغیرهای زمینه‌ای و متغیر

نسبت به زنان دارند که با نتایج پژوهش‌های نصیری هندخاله و همکاران (۱۳۹۶)، انتظاری و همکاران (۱۳۹۴)، پیرسون و بریتزک (۲۰۱۴) و راینا و سومبالی‌بان (۲۰۱۳) همسوست. همچنین بین تحصیلات و احساس امنیت تفاوت وجود دارد؛ بدین معنا که هرچه تحصیلات بالاتر رود میزان احساس امنیت نیز بالاتر می‌رود که با نتایج پژوهش سجادیان و همکاران (۱۳۹۴) هم‌راستا است و با نتایج پژوهش غضنفری و قاسمی کیا (۱۳۹۴) ناهم‌سوست. بین میزان درآمد و احساس امنیت نیز تفاوت وجود دارد؛ یعنی هرچه درآمد بالاتر رود، میزان احساس امنیت نیز بالاتر می‌رود که با نتایج پژوهش بزرگوار و همکاران (۱۳۹۶) همسوست.

بین نگرش مردم به تبعیدی‌ها و احساس امنیت رابطه‌ای مشاهده نشد؛ اما نگرش مردم به تبعیدی‌ها با بعد قضایی و اعتقادی احساس امنیت رابطه معناداری داشت ولی در سایر ابعاد معنادار نبود. بین حضور افراد تبعیدی در شهر با احساس امنیت رابطه معکوس و معنادار وجود دارد؛ یعنی هرچه احساس حضور افراد تبعیدی در محله‌ها بالاتر رود، احساس امنیت نیز کاسته می‌شود. همچنین بین حضور تبعیدی‌ها در شهر و بعد جانی و شغلی احساس امنیت رابطه معکوس و معنادار وجود دارد.

در پاسخ به این سؤال که چرا حضور افراد تبعیدی در شهر این پتانسیل را دارد که بر احساس امنیت شهروندان تأثیر بگذارد، باید چندین دلیل را ذکر کرد؛ ۱- تبعیدی‌ها، افرادی با سابقه بزهکاری فراوان در شهر خود هستند که برای در امان ماندن مردم آن شهر و با هدف دورکردن آنها از اسباب جرم تبعید شده‌اند و هیچ تضمینی وجود ندارد که تخلفات و بزهکاری‌ها را در محیط تبعیدگاه تکرار نکنند و امنیت شهروندان را کاهش دهند. برای مثال آیا شخصی که در شهر خود مرتکب سرقت شده است، در تبعیدگاه توانایی دستبردزدن به خانه‌های مردم را ندارد؟

۲- افراد تبعیدی به دلیل اینکه در تبعیدگاه بستگان یا خانه‌ای ندارند، مجبور می‌شوند خانه‌هایی را اجاره کنند و

احساس امنیت در نواحی مختلف شهری بیرجند و اردبیل متفاوت است.

نتایج این پژوهش نشان می‌دهند بیشترین میزان احساس امنیت به ناحیه ۲ از منطقه ۲ متعلق است که شامل محله‌های نورآباد، شهید اشکبوس نادری و محمد رسول‌الله است. پس از این ناحیه، ناحیه ۲ از منطقه ۲ بیشترین احساس امنیت را دارد که شامل محله‌های اکبرآباد، پارک جنگل (بهاران) و خیابان حر است.

ناحیه ۳ منطقه ۱ که از محله‌های حافظ جنوبی، شهید عبدالمجید کیانی، ترمینال و شهرک جانبازان تشکیل شده است، در رتبه سوم قرار می‌گیرد. ناحیه ۱ منطقه ۱ شامل محله‌های شهید علی مردان‌بختیاری (جاده اصفهان)، گنجشگیر و حافظ شمالی، در رده چهارم قرار دارد و کمترین میزان احساس امنیت در ناحیه ۲ از منطقه ۱ است که از محله‌های مرکز شهر (بازار)، خیابان طالقانی و محله سرقات و بهشت زهرا تشکیل شده است.

بیشتر ساکنان ناحیه ۲ منطقه ۲ - که بیشترین میزان احساس امنیت را دارند - کسانی‌اند که به لحاظ اقتصادی و اجتماعی به نسبت دیگر مناطق شهر وضعیت بهتری دارند. این ناحیه در شهر به محله بالانشین‌ها معروف است. وضعیت ناحیه ۱ منطقه ۲ هم به همین منوال است و سطح درآمدی این محله هم به نسبت نواحی منطقه ۱ بالاتر است. بیشتر ساکنان ناحیه ۳ منطقه ۱ هم از طبقه متوسط‌اند. ناحیه ۲ منطقه ۲ کمترین میزان احساس امنیت را داشته است و به دلیل قرارگرفتن بازار در این محله همه‌گونه افرادی در آن رفت‌وآمد می‌کنند که احتمال دارد احساس امنیت پایین در آن به شلوغی‌اش مربوط باشد. همچنین ناحیه ۱ منطقه ۱ بیشتر به مناطق حاشیه‌نشین شهر منتهی است و بیشتر ساکنان آن خانواده‌هایی‌اند که در سال‌های اخیر از روستاها به شهر آمده‌اند.

نتایج پژوهش نشان دادند بین جنسیت و میزان احساس امنیت تفاوت وجود دارد؛ بدین معنی که مردان امنیت بیشتری

در این شهرها می‌شود، لازم است فعالیت‌های فرهنگی ویژه‌ای برای همسازي و هماهنگي فرهنگي و هویتی انجام شوند.

۶- نظارت ویژه‌ای بر رفت‌وآمد آنها صورت گیرد و به آنها اجازه ندهند در هر شغلی از جمله مشاغل عمومی مانند رانندگی تاکسی شخصی و... فعالیت کنند.

۷- اختصاص بودجه‌ای جداگانه به وسیله قوه قضاییه به شهرهای تبعیدگاهی برای کاهش آسیب‌هایی که ممکن است این افراد در محیط تبعیدگاه ایجاد کنند.

۸- مسئولان اجرایی و انتظامی شهری برای افزایش احساس امنیت شهروندان برنامه‌ریزی‌های لازم از جمله گشت‌های منظم پلیس و ایجاد کلانتری‌ها در محله‌های شهری را انجام دهند.

۹- با توجه به اینکه احساس امنیت در منطقه ۱ از منطقه ۲ کمتر است، ضروری است برنامه‌هایی برای توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی این مناطق تدارک دیده شوند.

منابع

- احمدی، ح. (۱۳۸۴). *جامعه‌شناسی انحرافات*، تهران: سمت.
- احمدی موسوی، م؛ کارگر بیده، ش. و مظفر، ع. (۱۳۹۴). «عوامل مؤثر بر افزایش امنیت اجتماعی و چالش‌های فراروی آن در پرتو پیشگیری خانواده‌مدار»، *فصلنامه علمی-ترویجی بصیرت و تربیت اسلامی*، س ۱۲، ش ۳۳، ص ۷۵-۹۹.
- استرآبادی، م. (۱۳۷۷). *جهانگشای نادری*، تصحیح سید عبدالله انور، تهران: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی.
- انتظاری، ع؛ اسدپور، ع. و احمدی‌آهنگ، ک. (۱۳۹۴). «احساس امنیت اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن با تأکید بر نقش پلیس؛ مورد مطالعه: شهر نور»، *فصلنامه انتظام اجتماعی*، س ۷، ش ۴، ص ۷-۳۴.
- ایمانی، ع. (۱۳۸۳). *فرهنگ اصطلاحات حقوق کیفری*، تهران: گنج دانش.
- ایمانی، ب؛ کانونی، ر؛ حبیب‌زاده، ع. و مسلمی‌پور، آ.

هزینه‌های بسیار بیشتری نسبت به شهروندان بومی بردارند. این هزینه‌های بالا آنها را به سکونت در محله‌های حاشیه‌نشین شهر وادار می‌کند؛ همان محله‌هایی که دامن‌گیر فساد، اعتیاد و بزهکاری‌اند. زندگی در محله‌های حاشیه‌ای شهر به احتمال زیاد سبب آشنایی آنها با ارادل و اوباش و بزهکاران در این محله‌ها و تکرار تخلفاتشان در تبعیدگاه می‌شود.

۳- یکی دیگر از دلایلی که افراد تبعیدی می‌توانند دست به تخلف بزنند و به دنبال آن امنیت را کاهش دهند، نبود نظارت‌های غیررسمی است که شامل همسایگان، خانواده، دوستان و هم‌محله‌ای‌ها می‌شود. غریبه‌بودن تبعیدی‌ها و نبودن این نظارت‌ها بر آنها سبب می‌شود راحت‌تر تخلف کنند. با توجه به نتایج حاصل‌شده پیشنهاد‌های این پژوهش عبارت‌اند از:

۱- با توجه به نتایج این پژوهش که احساس حضور تبعیدی در شهر سبب کاهش احساس امنیت اجتماعی شهروندان می‌شود و آرامش خاطر آنان را بر هم می‌زند، لازم است شهر ایزده از لیست شهرهای تبعیدگاهی حذف شود.

۲- با توجه به اینکه عصر، عصر ارتباطات است و تبعید دیگر کارآیی لازم را ندارد، اگر احکامی جایگزین اینگونه حکم‌ها شوند، کارآیی بیشتری خواهند داشت.

۳- اگر قضات محترم به این نتیجه رسیدند که حکم تبعید همچنان در کاهش بزهکاری فرد مجرم کارآیی دارد، قبل از صدور حکم به فکر کار و نیازهای دیگر او در محیط تبعیدگاه باشند تا فرد تبعیدی برای برآوردن نیازهای خود مجبور به بزهکاری نباشد.

۴- اگر قرار است همچنان حکم تبعید صادر شود، شهرهایی به منزله تبعیدگاه انتخاب شوند که جرم و تخلف کمتری در آنها روی می‌دهد نه شهرهایی که خود در معرض انواع آسیب و انحراف‌اند.

۵- با توجه به نظریات پژوهش که تعریف هویت جداگانه و متمایز از سوی افراد تبعیدی و در بعضی موارد مغایر با هویت مردم بومی سبب جدایی و ناسازگاری و ناامنی

- (۱۳۹۴). «سنجش احساس امنیت در مناطق شهری؛ مطالعه موردی: شهر اردبیل»، پژوهشنامه جغرافیای انتظامی، س ۳، ش ۱۰، ص ۳۴-۱.
- باپیری، الف؛ کمربگی، خ. و درویشی، ف. (۱۳۹۴). «بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی و برخی عوامل مرتبط با آن؛ مورد مطالعه: دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی استان ایلام»، فرهنگ ایلام، د ۱۶، ش ۴۷ و ۴۶، ص ۹۰-۷۵.
- بخارایی، الف. (۱۳۸۶). *جامعه‌شناسی انحرافات اجتماعی در ایران، تهران: پژوهاک جامعه*.
- بزرگوار، ع؛ زیاری، ک. و تقوایی، م. (۱۳۹۶). «سنجش احساس امنیت شهروندان در شهر جدید هشتگرد»، نشریه علمی-پژوهشی مدیریت شهری، ش ۳۹، ص ۳۸۵-۳۶۷.
- بشارتی فرد، الف. (۱۳۹۶). «بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی شهروندان ۱۸ سال به بالای شهرستان اندیمشک»، ماهنامه پژوهش‌های تاریخی، اجتماعی و سیاسی، ش ۱، ص ۸۳-۶۵.
- بهیان، ش. و فیروزآبادی، آ. (۱۳۹۲). «بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی در شهرها؛ مطالعه موردی: شهر کرمان»، فصلنامه مطالعات جامعه‌شناختی شهری، ش ۳، ص ۱۲۲-۱۰۳.
- تنهایی، ح؛ ادهمی، ع. و بختیاری، ح. (۱۳۹۳). «بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر احساس امنیت اجتماعی ساکنان بالای ۱۸ سال شهر قزوین»، فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات امنیت اجتماعی، ش ۴۰، ص ۳۸-۱.
- جعفری لنگرودی، م. (۱۳۷۸). *مبسوط در ترمینولوژی حقوق*، تهران: گنج دانش.
- حبیب‌زاده، الف. و رجبی ویسرودی، ب. (۱۳۹۳). «بررسی رابطه بین اعتماد اجتماعی به پلیس و مشارکت شهروندان در ارتقای امنیت عمومی»، فصلنامه دانش انتظامی، س ۱۶، ش ۳، ص ۳۴-۱.
- خورشیدی، ع؛ قنبری، ع. و زارع‌مهدوی، ق. (۱۳۹۲). «تأثیر اقدامات پدافند غیرعامل بر امنیت اجتماعی تهران»، فصلنامه انتظام اجتماعی، س ۵، ش ۲، ص ۶۶-۴۳.
- داوری، م. و سلیمی، ع. (۱۳۹۱). *جامعه‌شناسی کجروی*، تهران: حوزه و دانشگاه.
- دسترنج، م. (۱۳۹۳). «بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی در بین جوانان شهر لار (فارس) و بستک (هرمزگان) با تأکید بر رسانه‌های جمعی»، فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات امنیت اجتماعی، ش ۴۰، ص ۱۷۴-۱۴۹.
- ذاکری‌ماهانه، ر. (۱۳۹۰). *بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن؛ مطالعه موردی: شهر یزد*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه یزد.
- زارع‌شاه‌آبادی، الف. و ترکان، ر. (۱۳۹۴). «بررسی رابطه احساس امنیت اجتماعی و نظام ارزشی جوانان؛ مطالعه‌ای درباره دانشجویان دانشگاه یزد»، مجله مطالعات اجتماعی ایران، د ۹، ش ۱، ص ۱۲۷-۱۰۳.
- زنگی‌آبادی، ع. و زنگنه، م. (۱۳۹۰). «سنجش احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهرهای کوچک و مرزی؛ مطالعه موردی: شهر خواف»، فصلنامه دانش انتظامی، س ۱۳، ش ۱، ص ۶۵-۴۱.
- سادات‌بیدگلی، م. (۱۳۹۵). «تحلیل ملاک‌های انتخاب تبعیدگاه برای تبعیدیان دوره پهلوی اول»، فصلنامه علمی-ترویجی مطالعات تاریخ انتظامی، س ۳، ش ۹، ص ۲۲-۱.
- سادات‌بیدگلی، م. (۱۳۹۶ الف). «تحلیل مجازات تبعید در دوره پهلوی اول»، فصلنامه علمی-پژوهشی گنجینه اسناد، س ۲۷، ش ۴، ص ۴۳-۲۰.
- سادات‌بیدگلی، م. (۱۳۹۶ ب). «تحلیل مؤلفه‌های تبعید

۱۲-۴۴.

مظلوم خراسانی، م. و اسماعیلی، ع. (۱۳۸۹). «بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی زنان شهر مشهد در سال ۱۳۸۶-۱۳۸۵ و عوامل مؤثر بر آن»، *مجله علوم اجتماعی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد*، س ۷، ش ۲، ص ۲۵۱-۲۱۹.

مکانیکی، ج.؛ کاوسی، الف. و احتشام، س. (۱۳۹۴). «بررسی تأثیر کالبد شهر در ایجاد یا تقویت حس امنیت زنان؛ نمونه موردی: مناطق ۱ و ۲ شهر بیرجند»، *فصلنامه دانش انتظامی خراسان جنوبی*، س ۴، ش ۱، ص ۸۹-۱۰۲.

میرزایی، ح. و حسونند، الف. (۱۳۹۱). «بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی؛ مطالعه تطبیقی دهستان مرکزی شهرستان سلسله و شهر الشتر»، *فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات امنیت اجتماعی*، ش ۳۲، ص ۱۵۵-۱۳۳.

نامنی، الف.؛ نامنی، ر. و غربی، م. (۱۳۹۷). «بررسی تأثیر طرد اجتماعی غربت‌ها بر احساس امنیت اجتماعی ساکنین شهر سبزوار»، *فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات امنیت اجتماعی*، ش ۵۳، ص ۶۲-۳۳.

نبوی، ع.؛ حسین‌زاده، ع. و حسینی، ه. (۱۳۸۹). «بررسی عوامل اجتماعی و اقتصادی مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی»، *مجله علمی-پژوهشی جامعه‌شناسی کاربردی*، س ۲۱، ش ۴، ص ۹۶-۷۳.

نصری، ق. (۱۳۹۰). *درآمدی نظری بر امنیت جامعه‌ای (مفاهیم، مؤلفه‌ها و نظریه‌ها)*، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

نصیری‌هندخاله، الف.؛ جلالیان، الف. و گنجی، ن. (۱۳۹۶). «بررسی احساس امنیت اجتماعی در شهرهای مرزی؛ مطالعه موردی: شهر پیرانشهر»، *فصلنامه علمی-ترویجی علوم و فنون مرزی*، س ۸، ش ۳، ص ۱۴۸-۱۲۹.

مخالفان سیاسی در دوره پهلوی اول (تبعیدی، تبعیدگاه و علت تبعید)، *دوفصلنامه تحقیقات تاریخ اجتماعی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی*، س ۷، ش ۲، ص ۱۱۱-۱۳۴.

ستوده، ه. (۱۳۹۶). *آسیب‌شناسی اجتماعی (جامعه‌شناسی انحرافات)*، تهران: آوای نور.

سجادیان، ن.؛ نعمتی، م.؛ شجاعیان، ع. و اورکی، پ. (۱۳۹۴). «ارزیابی نقش طایفه‌گرایی در احساس امنیت اجتماعی؛ مطالعه موردی: شهر ایذه»، *فصلنامه علمی-پژوهشی اطلاعات جغرافیایی سپهر*، د ۲۴، ش ۹۴، ص ۷۶-۵۹.

شاکری، الف. و شاهد، ب. (۱۳۹۰). «نقدی بر مجازات تبعید در فقه و حقوق ایران»، *دوفصلنامه علمی-تخصصی علامه*، س ۱۱، ش ۱، ص ۲۴-۱.

شرف‌الدین، ح. (۱۳۷۷). «نگرش»، *مجله معرف*، ش ۲۵، ص ۸۹-۸۶.

صدیق‌سروستانی، ر. (۱۳۸۹). *آسیب‌شناسی اجتماعی (جامعه‌شناسی انحرافات اجتماعی)*، تهران: سمت.

عطارزاده، م. (۱۳۸۷). «امنیت، مشارکت مدار دینی»، *فصلنامه تخصصی-کاربردی مطالعات امنیت اجتماعی، معاونت اجتماعی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (ناجا)*، ش ۱۴، ص ۳۷-۱۱.

غضنفری، ه. و قاسمی‌کیا، م. (۱۳۹۴). «تأثیر پیشگیری غیرکیفری بر میزان احساس امنیت در میان جوانان شهر بروجرد»، *پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی*، س ۴، ش ۱، ص ۱۸۲-۱۶۷.

کلهر، ح. و کلهر، ح. (۱۳۹۴). «بررسی کارآیی کیفر تبعید در عصر ارتباطات»، *اولین کنفرانس حقوقی و امور قضایی، مؤسسه اطلاع‌رسانی نازکیش*،

https://www.civilica.com/Paper-LAWCONF01-LAWCONF01_011.html

مصطفی‌پور، ع. (۱۳۹۲). «تبعید زانی بکر و احکام آن»، *فصلنامه فرهنگ جهاد*، س ۱۷، ش ۳ و ۴، ص

- نویدنیا، م. (۱۳۸۲). «درآمدی بر امنیت اجتماعی»، فصلنامه مطالعات راهبردی، ش ۱۹، ص ۵۵-۷۷.
- هاشمی نسب، س. (۱۳۹۴). بررسی عوامل اجتماعی-فرهنگی مرتبط با احساس امنیت اجتماعی دختران دبیرستانی شهر شیراز، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه یزد.
- هزارجریبی، ج؛ کشوری چرمی، م؛ فاروقی، الف. و متقدم، ع. (۱۳۹۳). «بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن؛ مطالعه موردی: شهر تهران»، فصلنامه برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، ش ۲۰، ص ۳-۴۱.
- Mazlaghani, H. (2014) *Feeling of Safety and Fear in a City a Comparison Study Between Two City Disticts in Tehran and Stockolm*, Thesis for the Degree of M.a, Faculty of Landscape Architecture, Horticulture and Crop Production Science, Swidish University.
- Paydar, M. Kamani-Fard, A. & Etmnani-Ghasrodashti, R. (2017) "Perceived Security of Women in Relation to their Path Choice toward Sustainable Neighborhood in Santiago, Chile." *Cities*, 60: 289-300.
- Pearson, A. L. & Breetzke, G. D. (2013) "The Association between the Fear of Crime and Mental and Physical Wellbeing in New Zealand." *Journal Applied Geography*, 46: 45-52.
- Raina, S. & Sumbali Bhan, K. (2013) "A Study of Security-Insecurity Feelings among Adolescents in Relation to Sex, Family System and Ordinal Position." *International Journal of Educational Planning & Administration*, 3 (1): 51-60.
- Tandogan, O. Simsek, I. B. (2016) "Fear of Crime in Public Spaces: From the View of Women Living in Cities", *World Multidisciplinary Civil Engineering-Architecture-Urban Planning Symposium*, 2011-2018.
- www. Amar.org.
- www.lmo.ir.

